Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

8. V 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 200 ДИН. ● БРОЈ 2106

За све од 7 до 77

Орком Заточеници Тараклиме

ДЕО II

Веровали или не!

КРАЉ ХЕНРИ VI

(1421-1471), ПОСЛЕДЊИ ЕНГЛЕСКИ МОНАРХ ИЗ ЛОЗЕ ЛАНКАСТЕР, ПОПЕО СЕ И НА ЕНГЛЕСКИ И НА ФРАНЦУСКИ ПРЕСТО ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ НАПУНИО ГОДИНУ ДАНА.

ПЛАНИНСКА МУЗИКА

КАД ВЕТАР ЗАДУВА ПРЕКО ПРЕВОЈА ПЛАНИНЕ ТВИН БАРВЛИН У ВЕЛСУ (В. БРИТАНИЈА), ЗАЧУЈЕ СЕ ПРИЈАТНА МЕЛОДИЈА КАО ДА НЕКО СВИРА НА ХАРФИ.

ЧУВАРИ

КОЈИ ОД ЛОПОВА И ПРОВАЛНИКА ШТИТЕ КОЛИБЕ АФРИЧКИХ ВРАЧЕВА, ЗАПРАВО СУ ОГРОМНЕ ЛУТКЕ. ОНЕ ПО ПРАВИЛУ МОРАЈУ ДА ПОДСЕКАЈУ НА ВРАЧА.

ГРОСМОНТ

ГРАД У В. БРИТАНИЈИ ПОДИГАО ЈЕ ВЕЛШАНИН ПО ИМЕНУ ЕТЕН АП ГВЕТ ФОРД. ОН ЈЕ ТОЛИКО ВОЛЕО РУЖЕ, ДА ЈЕ СВАКУ КУЋУ ИЗДАО НА 300 ГОДИНА ЗА ПО ЈЕДАН ЦВЕТ ГОДИШЊЕ.

Косрев Паша

КОЈИ ЈЕ ПРЕ СМРТИ 1855. ПОСТАО АДМИРАЛ И ВЕЛИКИ ВЕЗИР ТУРСКЕ, НИКАДА НИЈЕ НАУЧИО НИ ДА ЧИТА НИ ДА ПИШЕ.

ГЛИ СОЛЛР

ИЗ ВИНИПЕРА У КАНАДИ, ВЕЗАНИХ РУКУ И НОГУ ПРЕПЛИВАО ЈЕ 8000 МЕТАРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● у опасна времена средњега века непријатељ је могао из тибетанског манастира да опљачка све, али књиге не – најдрагоценији примерци склањани су у одлично замаскирана удубљења. Међутим, у телу Буде било је забрањено крити било какву световну вредност, злато и слично.

●●● радиолокационе станице система за противваздушну одбрану САД на Аљасци почеле су воду која хлади електронске уређаје да користе за гајење рибе. Станица сваког минута даје 7,5 кубних метара воде загрејане до 15 С па се у рибњацима подигнутим уз њу целе године могу гајити пастрмке.

●●● занимање чистач слонових зуба врло је распрострањено у Шри Ланки и уопште није лако како то на први поглед може да изгледа. Мада слон има само 24 зуба, сваки је величине цигле. Слоновски зуби чисте се кором кокосовог ораха.

●●● резултат меча између првака Аустралије Дејвида Џохансона и компјутера најновије генерације с познатим програмом „Дип Сот", одигран у Сиднеју поводом међународне конференције о вештачкој интелигенцији је – нерешен. Рачунар у секунди анализира осам милиона могућих потеза, док Џохансон за себе тврди да у једној секунди види један једини потез али, очигледно, онај прави.

●●● за 79 година колико је чувени „Титаник" провео на дубини од четири километра, потонули прекоокеански брод населиле су 24 животињске врсте, углавном дубоководни корали, актиније, крабе и рибе.

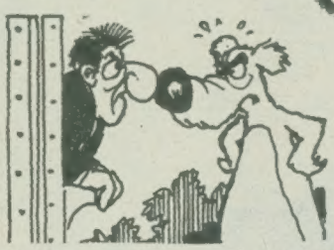

●●● медведи који живе на Аљасци, у области залива Колд-Бej, озбиљно су нарушили ваздушни саобраћај. Они су напали радио-навигациону станицу цивилног ваздухопловства САД и уништили систем антена јер су им уместо стабала дрвета за чешање почели да служе њихови подупирачи. Уз пут су из радозналости изгризли кабл који спаја антене с командним пултом станице. Уређај је био избачен из строја пуних осам сати после чега је цела станица окружена електричном бодљикавом жицом.

Илустровао: Зоран Петканић – Петко

Ја те волим – за Риплија

„ПРИЗНАЊЕ" ВЕЋЕ ОД ЖУЖЕ

Љубав тера људе на невероватне подухвате. Тако је мађарски посластичар Кароль Сабо понудио девојци Жужи у коју је био јако заљубљен, али без много изгледа на успех, џиновско срце састављено од 642 марципанска срца. Слатко признање љубави показало се веће од оне којој је упућено! И, ганута Жужа није имала куд: престала је да се двоуми и постала посластичарева жена.

НЕОПРОСТИВО!!!

Фијаско је претрпео и један заљубљени који је својој девојци слао тако ватрена писма да је она на крају одбацила све сумње и дилеме и удала се за њега. Али, десетог дана после свадбе, разбашкарени муж избрбљао се да је све оне лепе речи које су њу оборише с ногу заправо преписао из писама које је некада давно примала његова – бака!

Ова подвала толико је погодила жену да је истог часа поднела захтев за развод.

РЕЦЕПТ ЗА СТИДЉИВЕ

Оригиналну јавну понуду брака направио је у енглеском граду Бригтону двадесетчетворогодишњи механичар Бил Смит својој познаници Џен. на уличном стубу за лепљење плаката он је својој драгој, која није ни знала за његова осећања, намоловао љубавно признање и успео некако да је до њега довуче, доста зачуђену. На њено питање зашто је то урадио на овај начин, Бил је збуњено прошаптао: „Ужасно сам стидљив."

Прича има срећан крај: Џен је пристала да се уда за Била.

ДРАГО КАМЕЊЕ У ШАМПАЊЦУ

А холивудски глумац Џејмс Вудс доказао је Сари Дуен своју љубав нешто опипљивијим доказом: на једном пријему убацио је скупоцен брилијантски прстен (за који је поуздано знао да се Сари веома свиђа) и то у њену чашу са шампањцем и шапнуо јој на ухо: „Хоћеш ли да будеш моја жена?" Сара је само климнула главом.

На жалост, ово је прича са тужним крајем – после две године брак се распао.

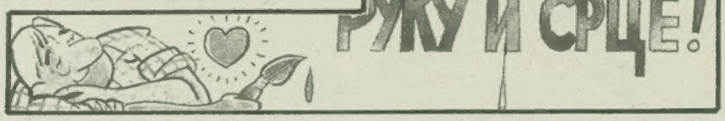

ЦРВЕНО И ЦРНО

Да би освојили срце вољене, многи мушкарци показују невероватну маштовитост. На пример, Пол Вилијамс, запослен у једном лондонском позоришту, заљубио се до ушију у медицинску сестру Керон Пирс. Она је, међутим, дуго остала хладна на његово удварање, али кад је Пол огромним црним словима са обе стране двоспратног аутобуса, којим она сваког јутра иде на посао, написао: КЕРОН, НУДИМ ТИ РУКУ И СРЦЕ, хировита лепотица је капитулирала.

НЕКА ЗНАЈУ СВИ

Уместо љубавног писамцета млади Кинез из Хонгконга по имену Веј-Веј закупио је целу страницу дневних новина и послао девојци у коју је био заљубљен поруку следеће садржине:

„Драга Ман-Ман, удај се за мене! Твој Веј-Веј. Волим те." Последње две речи биле су одштампане црвеном бојом. И, како је могла да се не преда?!

ПИСМО ОД 400 СТРАНИЦА

Можда најдуже љубавно писмо у историји написао је један енглески племић – имало је 400 густо начичканих страница. На жалост, не зна се какав је утисак оставило на даму којој је упућено.

НЕ ЗАБОРАВИ МЕ!

Берлински бравар Манфред Милкау просуо је по степеницама, од стана девојке у коју је био заљубљен, на 7. спрату, до улаза у зграду најлепше (и најкасније) руже, нарцисе, орхидеје и – незаборавак.

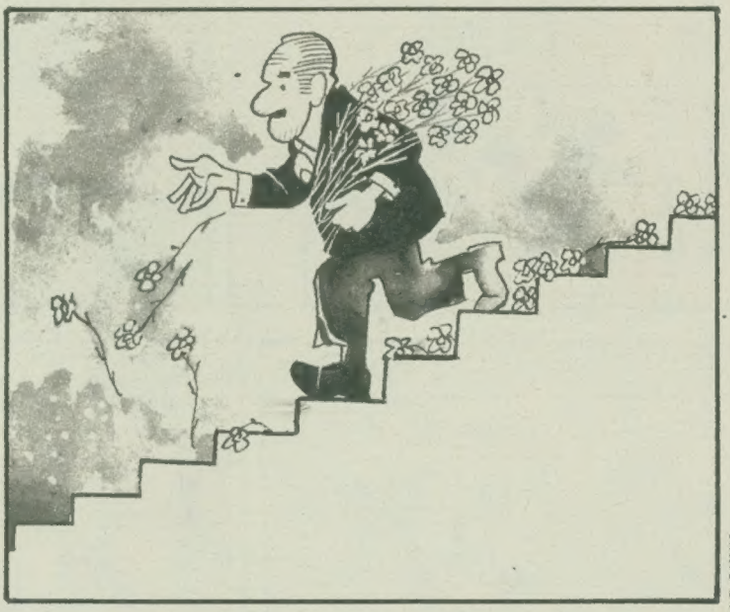

А И СВИЂАТЕ МИ СЕ

За крај „рецепт" Индијца Дипака Сајала како освојити цуру: он је успео да на једном зрну пиринча сто пута напише „Волим вас" и једном „Ви ми се свиђате" и поклонио га изабраници свога срца.

Није одолела. Сместа се удала за њега.

В. М.

Илустрово: Ивица Кољанин

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

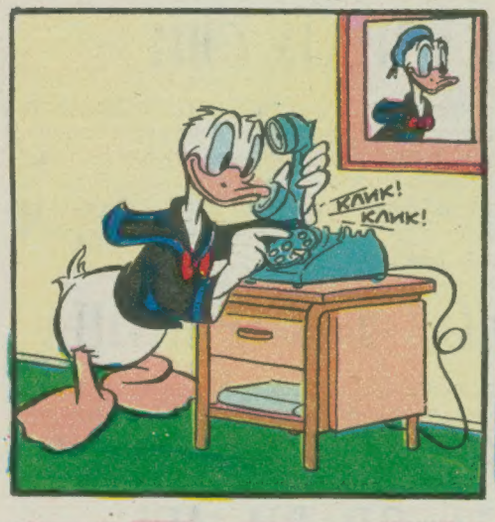

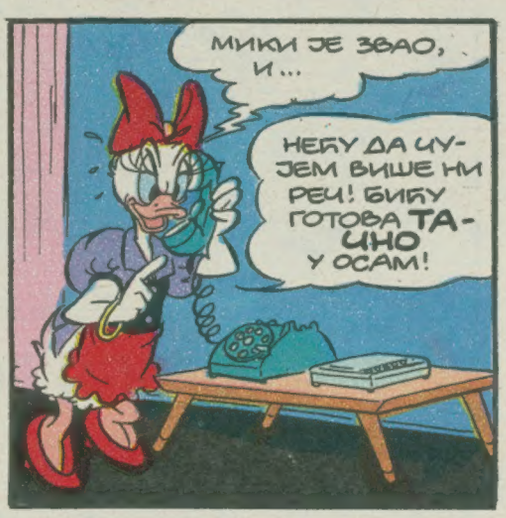

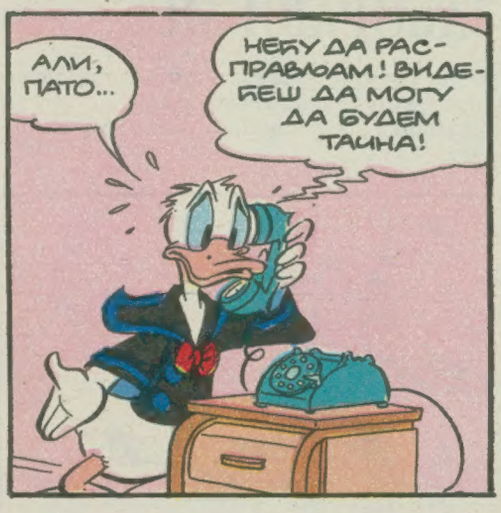

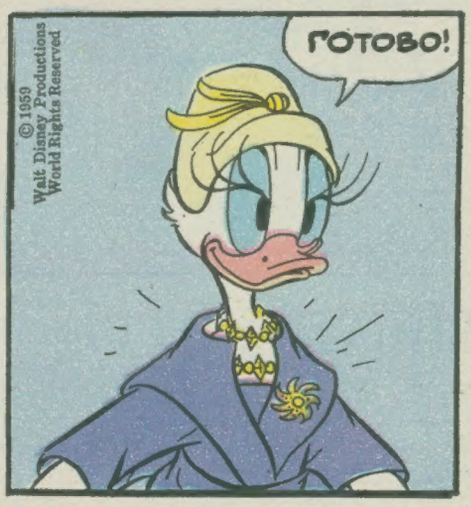

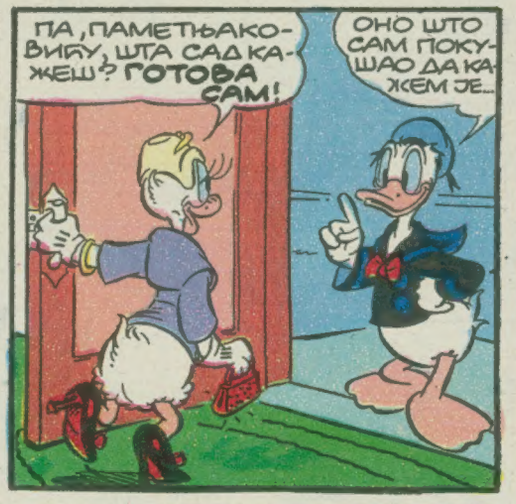

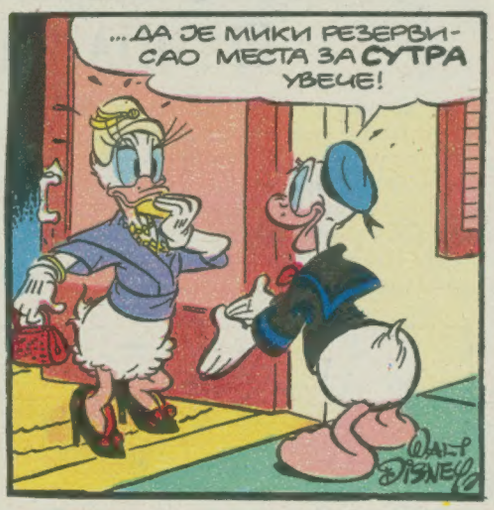

ДА ЛИ ЈЕ АФРОДИТА БИЛА ЕСКИМ?

Ова црвена „мрља" је Гренланд – најстарији део Земље!

Најстарији делић тла на нашој планети налази се на Гренланду, а у њему су и фосили окамењени милијардама година!

Гренланд је, после Аустралије, највеће острво на свету. Тај гломазни комад вечитог леда са нешто мало тундре по ивицама, који се налази сасвим близу Северног пола, открио је Исланђанин Ерик Црвени 982. године. Открио? Па, како се узме! Оно што дотични викинг није могао да зна, а што се показало на месту његовог данашњег главног града Готхаба, најстарији делић тла на целој кугли земаљској!

Готхаб је, иначе, настао 1721. године, а његово име значи „Божије станиште". Ако је одиста Бог створио живот на Земљи, онда је почео баш на овом месту: стене на којима лежи Готхаб старе су 3,8 милијарди година, а научници су у њима открили микрофосиле, дакле најстарије до сада пронађене трагове живота.

Значај ових „метузалемских" стена заиста је огроман у одгонетању тајне настанка Земље, живота и свега осталог што спада у област још недокучивог. Ако историју настанка наше плавичасте планете покушамо да упоредимо са филмом на видео-траци, испало би да можемо да видимо само крај, као да од три сата недостају прва два и по! Јер, геолози су како-тако реконструисали настанак и развој Земљине коре почев од геолошких ера од којих се прва назива Камбријум а почиње пре „само" неких 600 милиона година. Све што се догађало раније потпуна је непознаница, баш као и космички мрак који обавија све планете па и Земљу.

Занимљиво је што на сваком континенту постоје језгра где је Земљина кора много старија него на другим местима и напунила је око две милијарде година. На Гренланду је то језгро још старије, како смо већ објаснили, а остала се налазе у Канади, Скандинавији, Западној Африци (и то у Анголи), у Јужној Африци, Западној Аустралији и Јужној Америци, и то негде у Гијани. Откуда да су та језгра толико стара?

Ево како је наука протумачила њихово постојање. Земљина кора није иста на целој лопти. Ако замислимо континенте састављене углавном од гранитно-силицијумске структуре као неке „сунђере" који пливају по површини Земље, можемо да закључимо и то да се они по ивицама непрестано троше и дробе, одлазе „испод", али се никада не растварају у магми која је под кором као што се то догађа са океанским дном. Напротив, ти ивични делови чак избијају на површину када се догађају крупни и страшни потреси које називамо тектонским покретима и када се, на пример, стварају планински венци. Зато се и догодило да у Алпима, који су се издигли „тек" пре 60 милиона година, постоји и један блок стена старих пет пута више, дакле 300 милиона. Али, језгра која смо споменули остајала су нетакнута и зато она представљају „памћење" наше планете.

А океанска дна, напротив, све заборављају! Њихови доњи слојеви коре непрестано се растварају у магми, и тако се она стално обнавља, па нигде није старија од 200 милиона година. Ако узмемо да је Земља настала пре можда шест милијарди година, јасно је колико мало знамо о њој, а и оно што знамо на многим местима несигурно је и мутно, па често нова открића потпуно мењају ствар. Тако и ове стене на Гренланду можда уносе нову збрку и у погледу настанка живота на Земљи.

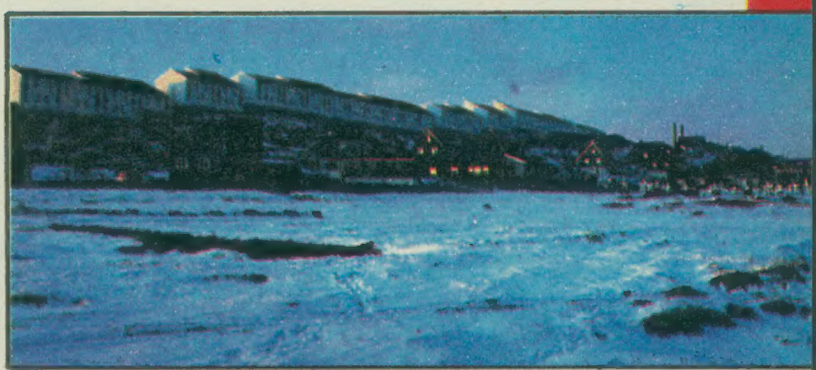

Готхаб, главни град Гренланда, има дванаестак хиљада становника. До открића најстаријих стена на свету, ово острво било је познато по бакалару и квалитетној вуни.

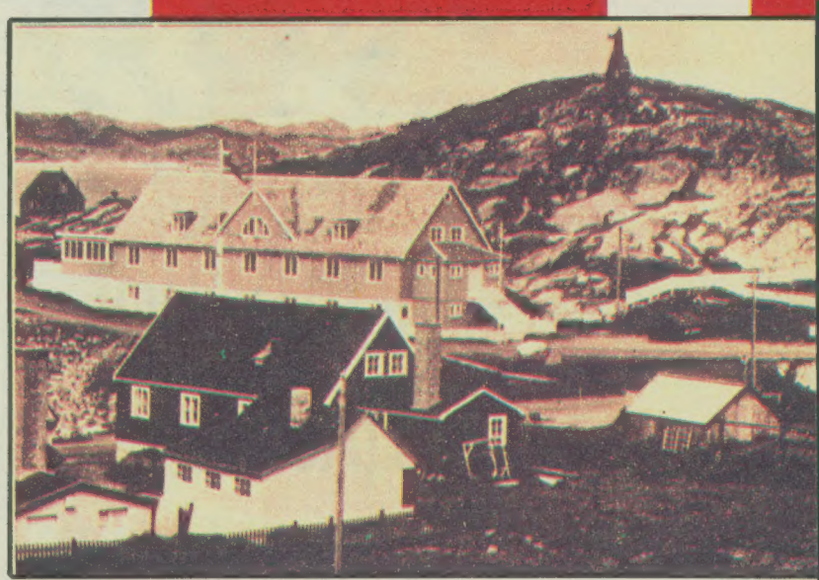

Да ли је „све", па и живот, изишло из океана, да ли су први људи заиста проходали у Африци, све је још без поузданог одговора, а можда се барем део одговора крије, ето, под вечитим ледом Гренланда. Да се мало нашалимо, можда је лепа Афродита, богиња из грчке митологије која се родила из морске пене, била... Еским? Јер, не заборавимо: и клима се мењала!

М. К.

ПРИЧЕ ИЗ АР

ПРЕДУПРЕЂИВАЊЕ ШПИЈОНСТВА (1837. године)

Откад је света, владари се супротстављају шпијунима и шпијунажи, служећи се дипломатама у сврху контрашпијунаже. Кнез Милош је српског конзула Пантелеимона Х. Стоила задужио да брине о шпијунажи из суседне Аустрије, чији је, шпијунски центар био, изгледа, у суседном Земуну.

Године 1837. 20. јула упутио је конзулу писмо следеће садржине:

„Познато нам је да се у Земуну пре зна шта се овде ради него што се у Сербији то знаде. Да би се ово зло шпијонство предупредило, препоручујемо вам да ви, како сте на мом месту, бодро настоите, да пронађјете који су то, што такове шпијонлуке воде. К тому намереницу свободно ће вам бити свако писмо приватно а ту се рачуневају и сва писма која нису ни од какве власти наше, отворити, и видити шта у њима пише, па ако најдјете какве новине у њима, јавићете нам. Ако ли буду само приватна посла, а ви наново запечатите и пропустите.

У прочем (осталом) вообште мотрите на сваког, који би се могао показати подозрителан, и видите шта ради, с ким и каква сношенија има. Како му драго и како боље знате, настојте да се похватају ти шпијони, што овуда шпијонирају."

БРИГА О СИГУРАЦИЈИ ДРЖАВЕ (1831. године)

Полицмајстор Цветко Рајић био је задужен **за сигурацију државе**, па му је кнез Милош 1. априла 1831. године упутио писмо којим га обавезује на позорност према домаћим људима који контактирају са странцима, како би се то данас рекло. Писмо је кратко и јасно:

„Дошло ми је до знања да у Београду више приватни Срба има, који к Турцима у град и дању и ноћу одлазе и с њима се нешто договарају. Ова је ствар подозрителна, а дело, мотрити на то и дознавати, коме и зашто иду, то је ваше. Зато и долазим препоручити вам, да од дана пријатија овог писма сваким могућим средством на то мотрите, који од приватни Срба ноћу иде к Турцима. Кога год нађете да то чини, сваког таквог уватите, одведите Суду Београдском, испитајте га у Суду точно, и после испит и њега с испитом под стражом мени пошаљите. Кога би нашли да дању иде Турцима, сваког оног забележите и јавите ми га, а ја ћу после одовуда даље расположеније у призренију такви учинити".

ИЗБОР ЈЕДНОГ ПОДОБНОГ ПОЛИЦАЈЦА (1831. године)

Шта да се ради с Раком Катанићем који је **човек слаба здравља, хердјава владања и прегорка пијаница** а налази се у полицијској служби? **С договором Суда овдашњега** полицајмајстор Цветко Рајовиуч одлучио је да **искључи бесполезнога (безкорисноra) Раку из службе**, а узме другог помоћника.

Определио се за **способна и почтена човека**, одабравши га после **дугог мотрења.** Кнезу Милошу га је описао овако:

Он зна сербски читати и писати, зна турски говорити, око 30 година стар, лак на ногама и оштроуман. У млогим се делима досада показао истинито ревностан и правомишљен пред овдашњим судом у делима његова еснафа, која су на њега налагана бивала. Њему је име Тоша Поповић и у чаршији је досле за беспорочна човека познат.

ЖАЛБА ПОЛИЦИЈСКОГ ПИСАРА ЗБОГ СМАЊЕЊА ПЛАТЕ (1837. године)

До 12. марта 1837. године Павле Зорнић, писар Полиције, примао је плату од 150 талира годишње. Тада је одлучено да му се плата смањи на 100 талира. Размишљајући и покушавајући да изађе на крај с приходом мањим за једну трећину, Зорнић је решио да истакне своје врлине у служби и да се жали лично кнезу Милошу.

На првом месту је истакао **– дужности моје трудио сам се увек точно, совестно и ревностно одправљати и старешинама мојим у сваком случају понизан и покоран бивао сам, које и они сами засведочити могу".** Тек је потом прешао на **прошеније своје:**

Видећи да ја као човек који сам с фамилијом обремењен, к тому још и матер стару и слабу имајући, с овом платом на крај изићи не могу, усуђујем се коленопреклоно к стопам ваше светлости припасти и у највећем страхопочитанију вас као премилостивог оца молити, да би ми или у овој садашњој служби колико толико плату повисили, или другу какову нибуд способну за мене службу определити свемилостивеје снисходили, у којој би ја моју бедну фамилију с вашом високом и милостивом помоћи препитовати (исхранити) могао.

ЖИВА ВАРОШИ БЕОГРАДСКЕ

НАРЕЂУЈЕ СЕ НА ЧИСТОЋУ ПАЗИТИ

(1841. године)

Спролећа 1841. године Управитељство вароши Београдске изјавило је **с споразумењем отоманске власти** да неке ствари више неће трпети па је **како Србима, Турцима и Јеврејима, тако и свим страним поданицима у вароши живућим изјавило:**

„Прво, који год говече или буди какову другу стоку има, и онакову пред чувара не истерује већ оставља да по вароши и предграђима њеним као Сава-маали и Палилули тумара – чије год се увати, одма ће на оном месту убијено бити и онда нека сибија сибија сам себи штету припише, а да не рече: није ми позната ова заповест била.

Друго, пак, сваки пред кућом и дућаном својим чистоту да набљудава, јер ком се год ђубре и најмање пред кућом или дућаном нађе – ако је Србин или Јеврејин српском, а Турчин турском властћом бити ће ариштован и штрофован, а страни поданици њиовом властћу.

И треће. Нико по вароши, како дању тако и ноћу, да не сме пушити, јер који се год опази, био он Србин, Турчин или буди који, подлећи ће аришту и штрофу, а чибук ће му се у контробант узети, па макар од које му драго цене био.

Закључително, да ће на све ово полицајна струка одма строго мотрити, сваки нека добро зна."

НА БРДИМА НАПРАСНО ПРОМЕНИТЕЛНО

(1833. године)

Ево како су 1833. године Димитрије Тиролац и Емануел Солар укратко естили каква је клима у С ији.

здух је у Србији вообште здрав и пријатан у зиму оштар и ладан а у лету умерено врућ, с тим примечанијем само, да врхови брда који су по највећој части непроходими шумама обрашћени, непрестано маглом и кишом обременену атмосферу око себе имају и да је атмосфера на брдима одвећ напрасно променителна, а у долинама и поред река опет млого постојанија и здравија.

Још су додали да **ископајемог производа** нема, **јер су рудокопине од више стотина година сасвим запуштене и затрпане. Да се ископајеми производи у довољноме количеству могу добити** доказује се тиме што од давних времена постоје: **Рудник где је руда било и још мора бити, Мајдан и Мајданпек, од турскога имена мајдана, које значи родокопњу, Копаоник где се копало, Сребрница где су сребро вадили, Златибор и Златово где су злато вадили, Куршумлија где је олова било.**

Због обиља руда и шума **(високи растови смешани са буквама, липама, лескама, брезовима и јелама)** држава се може скоро надати **великој ползи** уколико тргује са **оностранством.**

ВИДИН КАПИЈА

ОДРЕЂУЈЕ СЕ СВИЊЕ НА ТЕРАЗИЈАМА ПРОДАВАТИ

(1839. године)

Ни мање ни више већ су наместници књажеског достојанства представник Књажескоj Попечитељ иностраних дела Кавалер Аврам Петронијевић, Член Совета, Полковник Тома Вучић – Перишић и председатељ Совета, Генерал-мајор Кавелер Јеврем Обреновић потписали препоруку Министарству унутрашњих послова Кнежевине Србије која гласи:

Будући да сељани дотеривајући свиње у Београд на продају унутра у варош свиње угоне и по сокаци продају ий, које је нарочито због Турака непристојно, зато препоручујемо Попечитељству внутрених дела да учини наредбу, да се свиње на једном месту, изван вароши, које на Теразијама бити може, унапредак продавати имају.

Министарство унутрашњих послова одмах је реаговало и Полицији вароши . Београда упутило Уредбу којом је **забранило одсад свиње у варош, разумевајући ову колико шанац обухвата, догонити, за које се одређује место код Теразија, и ово нека полиција како онима који купују, тако и онима који продају објави, имајући на точно извршеније Уредбе ове добро мотрити.**

Све ово збило се у новембру 1839. године.

Маша Кањански

Илустровао: Ивица Кољанин

КОРТЕС И АСТЕЦИ

Загонетка која ни до данас није изгубила своју драж: како је шпански освајач, са једва нешто више од хиљаду војника, успео да сруши најмоћније царство некадашње Америке

ПОВРАТАК БР

Јесу ли Шпанци 16. века били „супермени"? Франсиско Писаро је у Перуу са само 112 војника покрио „Сунчано царство" Инка. Ернандо Кортес је у Мексику располагао са нешто преко хиљаду војника, али насупрот њему стајале су стотине хиљада астечких бораца. Држава Астека била је не само најмоћнија, него и најратоборнија у Америци претколумбовског доба.

Подсетимо се укратко како је протекао тај поход. Кортес се 1519. искрцао код Вера Круса, првобитно по налогу гувернера Кубе. Овај се потом предомислио и покушао да га опозове, али је Кортес наставио својим путем тврдећи да је потчињен једино краљу.

Постепено продирући у унутрашњост земље, Шпанци нису наишли на озбиљнији отпор. У јединој већој бици поразили су војску Тласкалтека, народа који је и сам био под влашћу Астека. У престоници, која је била на месту данашњег града Мексика, али насред језера и звала се Теночтитлан, Кортес је дочекан с највећим почастима. „Захвалио" је тако што је заробио Моктесуму (Монтезуму), астечког владара. Као услов да га пусти, од домородаца је тражио гомилу злата.

Утом је стигла вест да се на обалу искрцала нова шпанска експедиција, већа од његове. Послао ју је гувернер Кубе, с налогом да ухапси непокорног војсковођу. Кортес је мањи број својих војника оставио да чувају Моктесуму, а са осталим похитао назад према обали. Потукао је своје прогонитеље, њиховог команданта заробио, а војнике наговорио да се потчине његовој команди.

Страх од двоглавих ратника

У међувремену, догађаји у престоници почели су да измичу контроли. Приликом једне светковине Шпанци су направили покољ међу домороцима. То је довело до опсаде њиховог утврђења. Пре него што се Кортес вратио, Моктесума је погинуо под неразјашњеним околностима. Највероватније је да су га његови чувари изболи ножевима.

Тек сада су Астеци одлучили да се боре против туђинаца. У бици до које је тада дошло Кортес је изгубио половину војника. Са осталима се повукао у унутрашњост, у град Тласкалу, где је склопио савез са Тласкалтецима. Вратио се, опколио Теночтитлан и после вишемесечне опсаде успео да га заузме.

Како објаснити овај пораз

Астечки краљ Моктесума дочекује Кортеса (десно) као што је дошао да дочека бога Кетцалкоатла

ДАТОГ БОГА

Астека упркос огромној бројној надмоћи?

Тачно је да су шпански оклопи и хелебарде били знатно јачи од меких мачева и штитова којима су располагали Астеци. Шпанци су имали и ватрено оружје, додуше не много ефикасно (услед велике влаге, како је забележено у хроникама, барут често није хтео да пали). Све то није била нека нарочита предност. Можда су јаче дејство имали коњи, животиње дотле непознате на тлу Америке: Захваљујући њима шпанске трупе биле су много покретљивије од противника. Уз то, „двоглава створења" – коњаници – изазивали су сујеверни страх Астека.

Ипак, ни коњи ни оружје не би Шпанцима донели победу да није било два друга, пресудна чиниоца. Један су сукоби у оквиру самог астечког царства. Други је Моктесумино оклевање и неодлучност, услед које, докле год је он био жив, освајачима није пружен никакав отпор.

Становници крајева кроз које је пролазила шпанска војска нису се због тога много узбуђивали пошто су иначе већ били поробљени. У поређењу с дотадашњим господарима, бели освајачи чинили су се као мање зло. Бернал Дијас дел Кастиљо, један од најважнијих хроничара тога доба, овако описује астечку власт.

„Сељани су се горко жалили на Моктесуму и његове порезнике, који су им отимали имовину, приморавали их да раде као робови, а супруге и кћерке, уколико су биле лепе, силовали би наочиглед мужа и потом одводили..." Дијего Дуран, доминикански калуђер, забележио је негде у исто време: „Моктесумини војници пљачкали су села, узимали људима све, чак и одела, тукли их, на разне начине их срамотили. Цела је земља дрхтала пред њима. Бејаху то најсвирепији и најђаволскији људи који се дају замислити."

Све има свој рачун...

Први Шпанци који су открили Нови свет нису ништа знали о тамошњем друштвеном уређењу, нису разумели Индијанце јер нису знали ни њихов језик. Једино што их је занимало било је да приграбе што више злата и плена. Чак је и Колумбо све до смрти 1506. године остао у уверењу да је открио – Индију. На Куби је слао делегацију у унутрашњост земље да нађе престоницу и поздрави „Великог кана". Узалуд су му домороци објашњавали да се налазе на острву и да никакве престонице нема.

Кортес је, напротив, био човек новог доба. Схватао је важност информација и знао да је за освајање астечког царства неопходно добро га упознати. Кад су му рекли да међу рибарима на обали живи један Шпанац, бродоломник из једне од ранијих експедиција, одмах је послао по њега да му буде тумач.

Херонимо де Агилар, како је било име бродоломника, знао је само језик Маја који живе углавном на полуострву Јукатан. Ипак, Кортесу је био од користи. Убрзо затим шпанском војсковођи поклоњена је једна жена Малинче, коју су својевремено Астеци продали Мајама. Она је са нахуатла (астечког језика) преводила на језик Маја, да би затим Агилар преводио на шпански.

Није прошло дуго времена, а бистра и способна Малинче и сама је научила шпански. Поставши Кортесова љубавница, служила му је не само

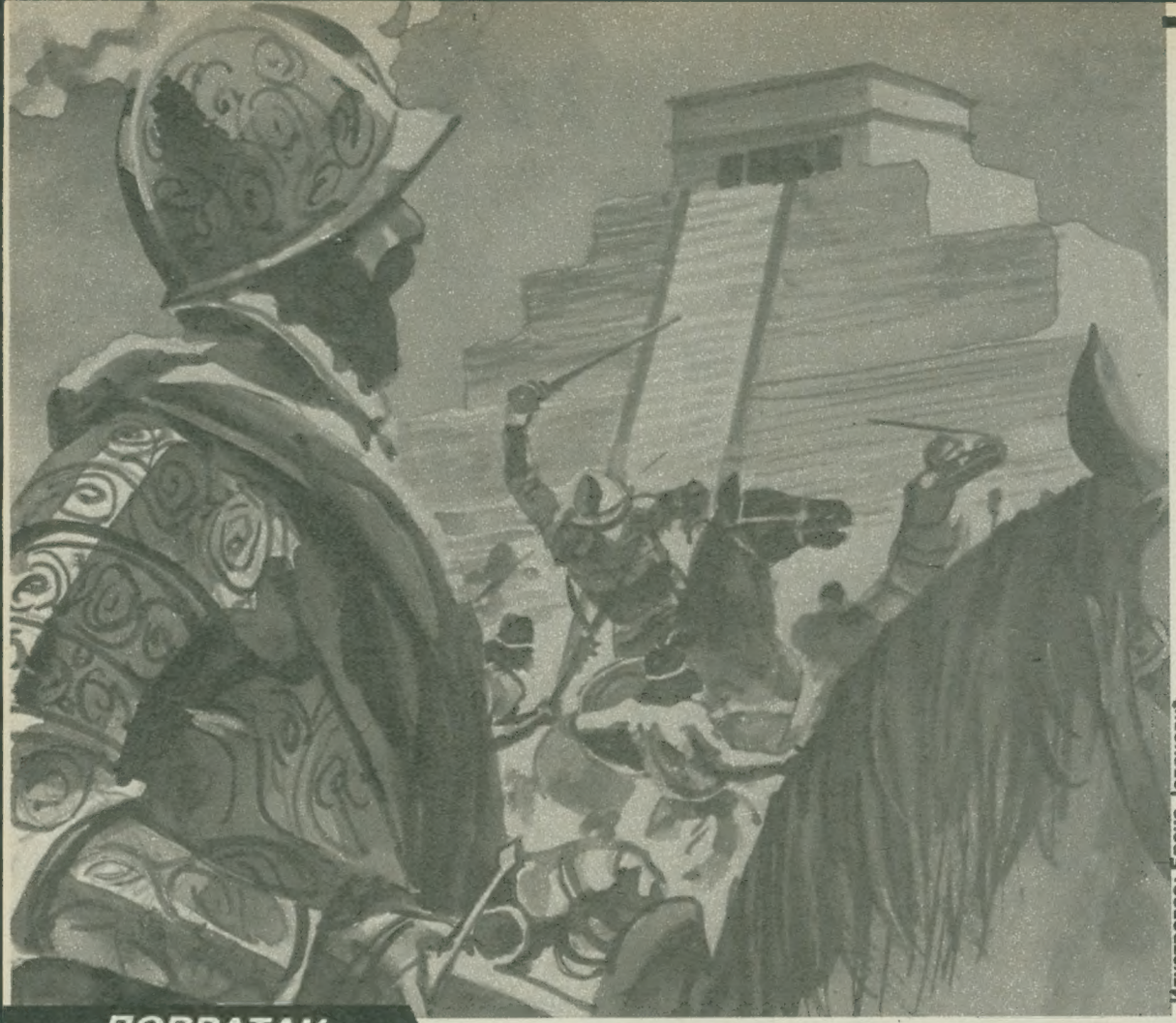

Илустровао: Брана Јовановић

ПОВРАТАК БРАДАТОГ БОГА

као тумач, него и као нека врста дипломатског посредника, саветника и водича. Од ње је Шпанац много научио о међусобним односима међу индијанским племенима. То што је сазнао искористио је да стекне превласт над Астецима. У завршној фази рата командовао је читавом војском од Тласкалтека и других побуњених племена. Јединице су се састојале од по десет шпанских коњаника и до десет хиљада домаћих пешадинаца.

Свему томе треба додати и крајње несигурно и сметено држање Моктесуме. Мада је од почетка био обавештен о искрцавању и кретању Шпанаца, није ништа предузео да их заустави. Берналу Дијасу су Моктесумини дворани испричали да је њихов господар сваког дана држао саветовања о томе како да се поступи према уљезима. Час би наредио да се дочекају с почастима, час да се убију или да се у оковима доведу у престоницу. Реакцију угроженог владара упечатљиво је описао Дуран:

„Чувши вест о доласку странаца, Моктесума се тешко растужи и само је седео погнуте главе, без речи, као да је онемео... Кад су му гласници рекли да се Шпанци распитују и желе да га виде, њему се стеже срце од страха и бола. Предосећао је да ће силне невоље и највећа срамота пасти на њега и на његово царство..."

Кортест је сигурно зарана сазнао за овакво Моктесумино понашање. Али, његове праве узроке схватио је тек када му је Малинче објаснила да се цела историја Астека састоји од испуњења давних пророчанстава. Ратови, порази, освајања туђих земаља, повлачење, чак и пропаст – све је унапред одређено. Сличних веровања држале су се и Маје. У „Чилам баламу", њиховој књизи пророчанстава, каже се: „Све ће се ове ствари догодити. Нико није у стању да их спречи."

Модерни психолози то називају „самоостварујуће предсказање": кад људи чврсто верују да ће се нека ствар десити, понашају се тако да се она заиста и деси. Код Астека је целокупна садашњост била потчињена прошлости, чак и ситнице из свакодневног живота. Све се одвијало по утврђеним правилима и ритуалима. Једног мексичког сељака, коме је пасуљ редовно пропадао од првих јесењих мразева, упитали су зашто га не сади раније. Одговорио је:

– Све има свој рачун, свој узрок и своје време.

Пророчанство је заправо „успомена на будућност". Томе је одговарало и схватање времена. Док Европљани рачунају с линеарним временом, које тече од минус бесконачног до плус бесконачног, Маје и Астеци су време симболично представљали као круг. У том кругу постоје циклуси, али се понављају. „Тринаест пута по двадесет година" – пише у „Чилам баламу" – „а онда ће све почети из почетка." Ако знамо датум неког догађаја из прошлости, можемо израчунати кад ће се он поново догодити...

Ја сам Кетцалкоатл

Готово сви народи имају митове о силаску богова међу смртнике. Кад су Инке у Перуу угледали Шпанце, били су убеђени да се обистинило пророчанство. Маје су Кортеса и његове војнике називали „странци", „брадати" или „моћни", али их нису сматрали боговима.

Што се Астека тиче, они су били потпуно збуњени. Јесу ли необични дошљаци божанства или нису? Нико то није знао, Моктесума понајмање. Још од детињства био је навикао да влада помоћу ритуалних формула, да одговоре тражи у „књигама старостављним". У тим књигама није било ни речи о некаквим Шпанцима. Астечки богови одједном су заћутали, пророчишта су остала нема. У прошлости се више није могла наћи поука за будућност.

Чим је Кортес, уз помоћ Малинче, упознао суштину астечке културе, потрудио се да Моктесумину збуњеност још више појача. Предузимао је смеле, непредвидљиве потезе који су уносили пометњу међу Астеке. Заробио је њиховог владара, спалио највећи астечки храм и уништио кипове њихових богова. Пред коначну битку на језеру око Теночтитлана наредио је да се сагради низ огромних, брзих једрењака (бригантина), који су били надмоћни над индијанским чамцима. У борби су Шпанци најпре поубијали астечке командире, јасно видљиве захваљујући раскошној одећи.

Наравно, и у Шпанији 16. века веровало се у пророке, било је мистицизма и сујеверја свих врста. Па ипак, у поређењу с астечким владаром Кортес је био човек слободног духа, неспутан ритуалима и традицијом. О томе најбоље сведочи један догађај током напредовања са обале према престоници. Спотакао се најпре један коњ, па још неколико других. Престрашени војници почели су да мрмљају да је то лош предзнак и да се треба вратити. Кортес их је прекинуо рекавши:

– Којешта! Кад се коњ саплете, то је добар знак. Напред!

Много је Шпанцима користила и легенда о Кетцалкоатлу, краљу – богу који је некада давно владао Мексиком, а онда се укрцао на брод и отпловио према истоку, уз обећање да ће се једног дана вратити. У писмима Карлу V Кортес извештава да му је Моктесума рекао: „Судећи по томе што сте дошли из правца где се сунце рађа, и по свему што нам причате о вашем моћном краљу, ми закључујемо да је он наш давно очекивани господар." У стварности, изгледа да је Кортес настојао да Астеке убеди да је Кетцалкоатл – он сам.

Тако су Астеци изгубили свог краља и своју независност, али су бар повратили душевни мир: опет се једно пророчанство испунило. Изгубити битку с боговима не само да није било срамота, него је било и једино могуће. Од самог почетка Шпанци су за Астеке били недокучива мистерија, док је Кортес њих веома добро упознао. Могло би се рећи да се тиме потврдила још једна мудра мисао из књиге „Чилам балам": „Изгинуће они који не схватају, они који схвате – преживеће."

С. С.

ШЕКСПИР

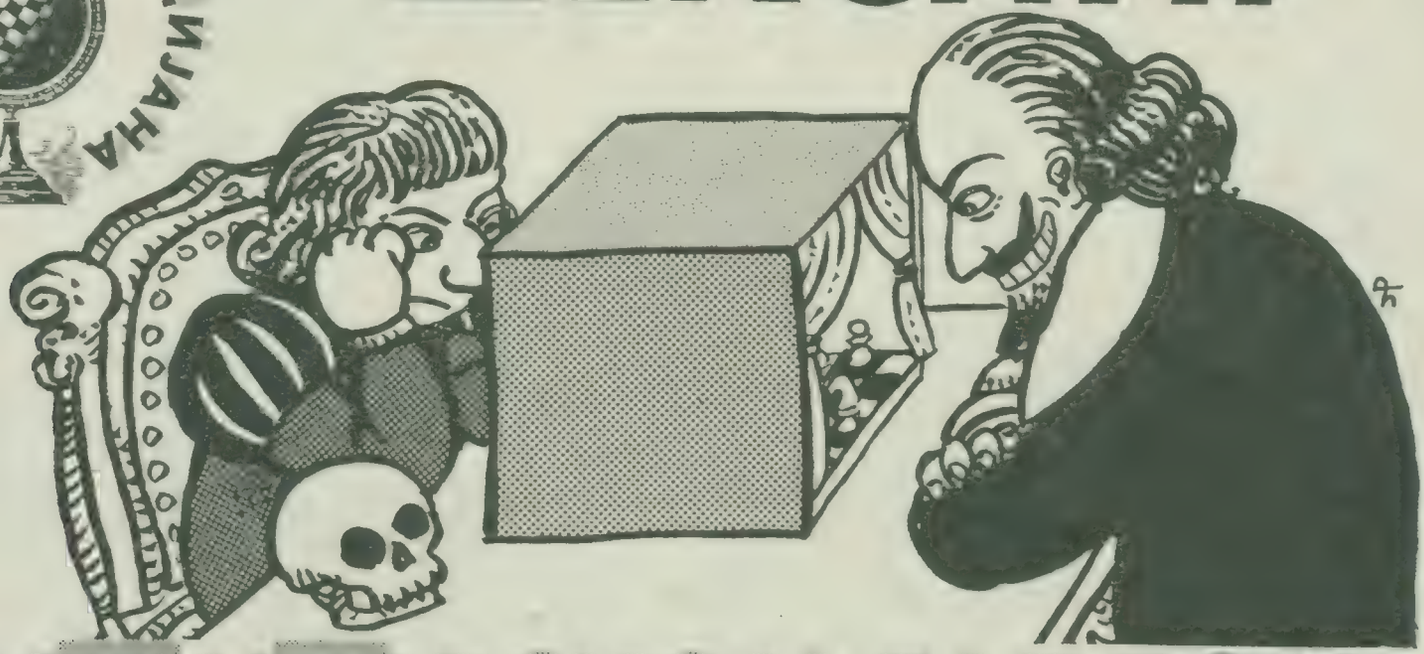

ЗА ШАХОВСКОМ ТАБЛОМ

Вилјем Шекспир (1564–1616), велики енглески драмски песник и писац, припадао је и свету шаха. Велики енглески мајстор шаха Хоуард Стаунтон (1810–1874), који је целог живота проучавао дела Шекспира и носио епитет „шекспиролог", са жаљењем је закључио да се у његовим целокупним делима само на четири места помиње шах. Али, и то је довољан доказ да је велики писац владао правилима шаха и да га је играо.

На то упућује још једна чињеница. У Њујорку, у једној приватној збирци, постоји уметничка слика на којој је приказан моменат из шаховске партије коју су играли Шекспир и Бен Џонсон (1573–1637), енглески песник, драмски писац и глумац. На слици, која је деценијама предмет пажње, Шекспир даје мат Џонсону.

Ова слика је нађена 1903. године у Њујорку и одмах је изазвала велико занимање. Пошто је била доста оштећена, морала је да прође кроз руке рестауратора пре него што је изложена за јавност. Испитивањем је утврђено да ју је у Америку пренео један енглески исељеник и да је променила више власника. Од 1904. године слика се налазила у својини породице Цејман, у којој се шах одувек играо и ценио. Многи знатижељници покушавали су да дођу до слике, али без успеха. Један милионер нудио је за њу, ако се докаже да је оригинал, милион долара.

Упорним истраживањем, нарочито 1916. године због тристоте годишњице Шекспирове смрти, утврђено је да слика потиче из 1603. године и да је њен аутор Карел ван Мандер. На слици је позиција у којој Шекспир матом окончава партију. Могуће је да је Ван Мандер стварно видео Шекспира и Џонсона за шаховском таблом и овековечио тај сусрет. Познато је да су 1603. године лондонска позоришта била извесно време затворена – прво у знак жалости због смрти краљице Елизабете, а затим због епидемије куге у граду. Многи становници Лондона отпутовали су тада у ближе земље, па је постојала могућност да су и Шекспир и Џонсон привремено прешли у Холандију где је настала слика. Није искључено и да је баш те године Ван Мандер посетио Лондон где је имао родбину.

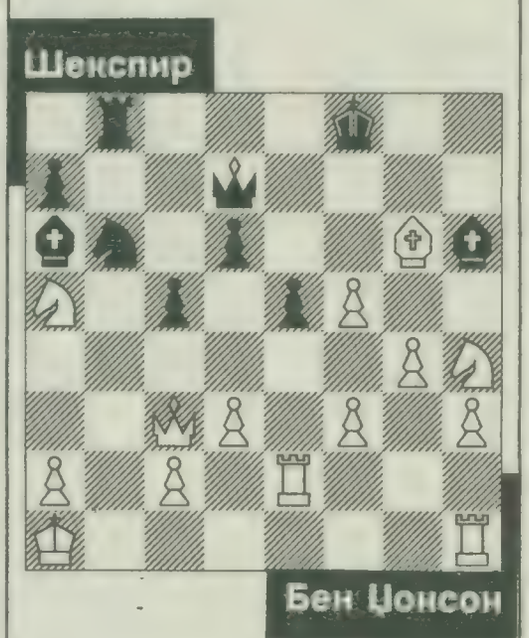

Распоред фигура на табли дешифровао је, поред осталих, немачки шекспиролог Паул Вислиценус који је дао своју варијанту завршне позиције приказане на дијаграму.

Вислиценус је утврдио да је на слици овековечен тренутак када Шекспир подиже са табле коња са поља b6 – да би га ставио на поље a4 и објавио мат „Збуњен и у исто време љутит израз лица Бена Џонсона сведочи у корист моје претпоставке" – уверавао је немачки шекспиролог.

У овој партији Шекспир је водио црне фигуре, али у оно време с њима је могао да има почетни потез. Фигуре не стоје добро пошто је распоред белих пешака на краљичиној страни немогућ, али остаје могућност да је Ван Мандер погрешио док је сликао или је дао одушка машти у жељи да покаже да материјално преимућство није одлучујуће за победу.

Због тога је 1915. године ирски шаховски композитор и новинар У. Макги предложио другу варијанту завршне позиције и чак покушао да реконструише ток ове партије.

У најновије време интернационални мајстор Дејвид Леви, инжењер-кибернетичар по струци, уз помоћ компјутера анализирао је партије са слике Ван Мандера и дошао до закључка да је завршна позиција резултат лепе и сложене комбинације коју је спровео Шекспир – па га упоређује са савременим шаховским мајстором!

Али, дело холандског сликара и Шекспировог савременика Карела ван Мандера (1548–1606) није једино које се везује за шах и име Шекспира. Једина сцена у Шекспировим делима где се игра шах је у „Олуји". Ту Фердинанд и Миранда у шпиљи играју шах.

Према слободном преводу добијају се ови стихови:

„Напоље, бестиднице! Твоје ће копиле бити краљ.

Да ти можеш бити краљица и свет у шаху држати."

Све ово указује да је и Шекспир, као и многи велики умови прошлости и садашњости, припадао свету шаха.

Славко В. Домазет

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

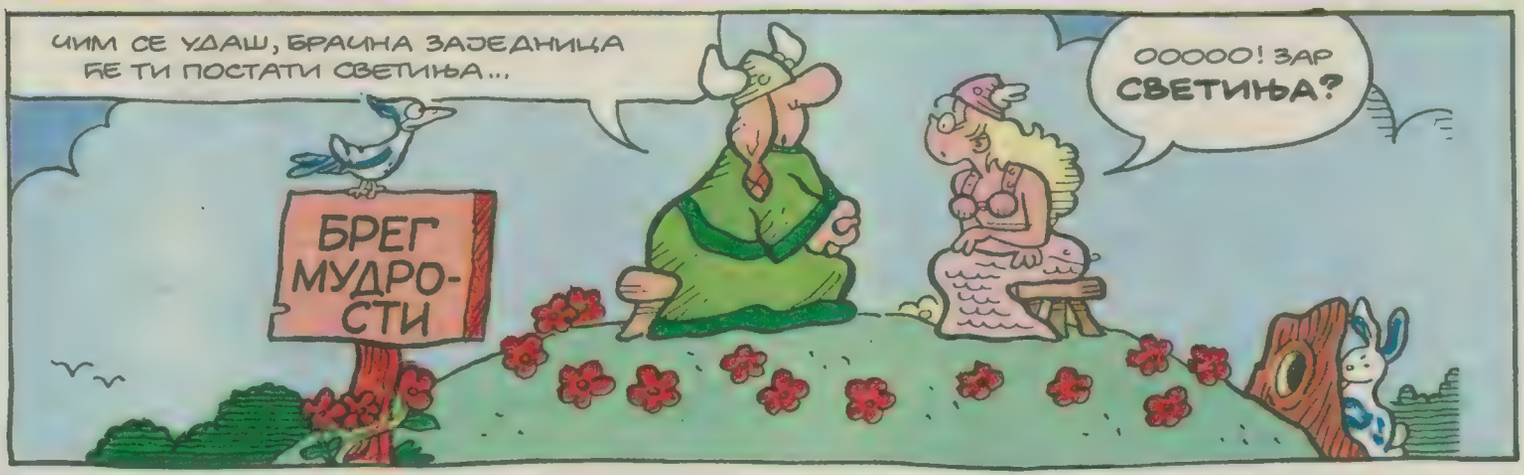

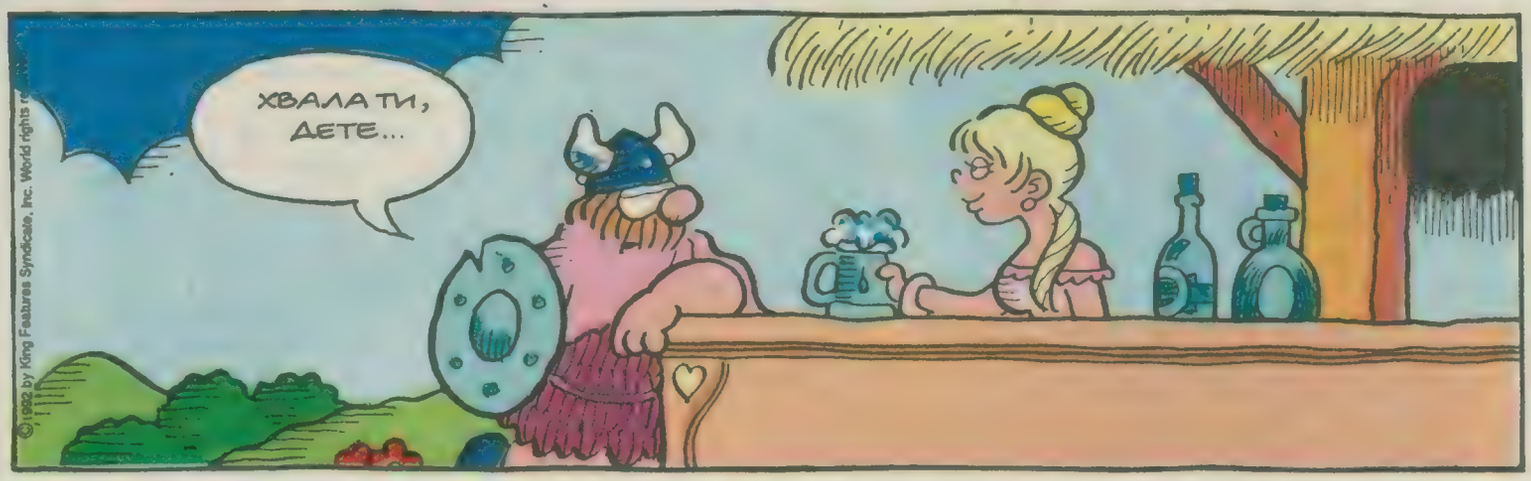

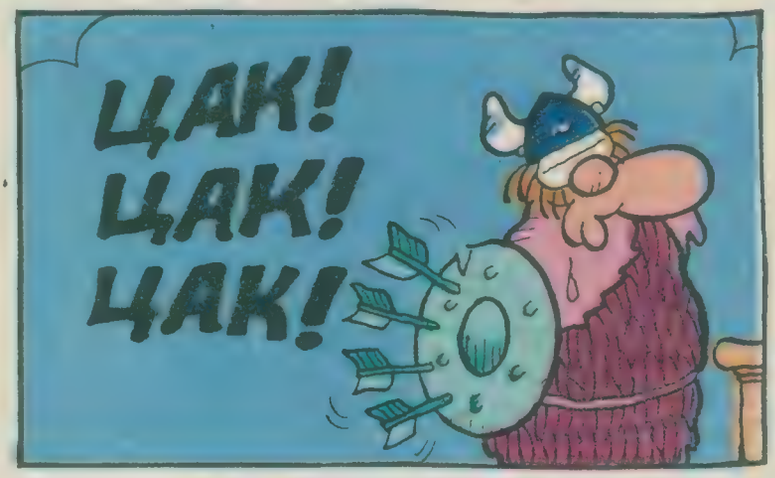

СЛОНОВАЧА РАСТЕ НА ДРВЕТУ

ТВ спот који би, да га сниме, силно обрадовао Светско друштво за заштиту животиња: у гро-плану виде се две на изглед истоветне скулптуре. Само једна од њих је од праве слоноваче. Познати стручњак има задатак да погоди која. Узима их, премеће из руке у руку, загледа, мршти се и на крају – греши.

Водитељка објашњава гледаоцима да је кип који је зналац одабрао направљен од слоноваче биљног порекла, тачније од рожасте пулпе семенки Phytelephas macrocarpa, џиновске палме која расте у Еквадору, Перуу и Колумбији.

Сваки плод Phytelephas macrocarpa садржи 4–9 џиновских, јајоликих семенки.

Једном речју, зашто (протизаконито) убијати слонове када слоновача расте на дрвећу? Зато што, ипак, „лажњак" није исто што и права ствар. Као прво, хемијски састав семенки поменуте палме битно се разликује од састава слоноваче. Да се све своди на питање пуких формула, ником ништа. Ствар је, међутим, у томе што је замена за слоновачу прилично мека и што има незгодну особину да јој влага шкоди и то до те мере да се, остави ли се у води дуже од месец дана, разлаже.

Ако је наведени недостаци дисквалификују за израду накита и уметничких скулптура, слоновача са палме ипак би сасвим лепо послужила као замена за оригинал у неколико других случајева: за израду дугмади, бројчаника на ручним часовницима, дршки за кишобране и штапове, санитарног материјала... Очита предност у односу на оригинал кљове састојала би се у чињеници да би све наведене ствари коштале неупоредиво мање и што би, за претпоставити је, слонове убијали у бар нешто мањем броју него што се то данас дешава.

Иначе, Phytelephas macrocarpa расте у приобалном појасу Еквадора, Перуа и Колумбије где је влажно и топло (од 24 до 27°C). Занимљива је и по томе што спада у ред двосполних биљака што ће рећи да постоје мушка и женска стабла. Ова потоња, од петнаесте године старости па надаље, почињу да доносе плодове, пречника 20–25 центиметара, тамносмеђе боје, каткада у облику људске главе. Унутар плода налазе се семенке испуњене густом, беличастом течношћу која је веома слична млеку од кокосовог ораха. Након осам месеци сазревања течност се стврдњава у „месо" од кога се даљом обрадом добија лажна слоновача.

Слоновача биљног порекла ретко се користи у природној,

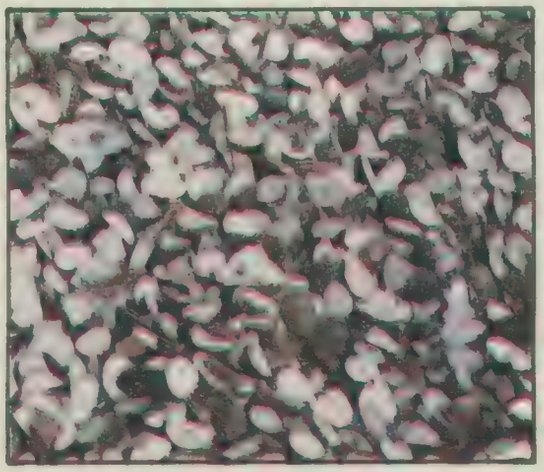

Након девет месеци сазревања, унутрашњост семенке се стврдњава: „месо" се даље обрађује по вољи.

белој боји. Далеко чешће се, потапањем у нарочите растворе на бази чаја, боји у жућкасто-беличасту боју праве слоноваче. Резултат, истина, често није на задовољавајућој висини, али има произвођача који су се у овоме већ прилично извештили. Када лажна слоновача прође кроз њихове руке, ни најбољим познаваоцима није лако да отпрве погоде да ли је дугме направљено од праве кљове или семенки убраних с дрвета.

М. И.

БРАК КАО ХОБИ

Линда Есекс до сада је 22 пута стала пред матичара. Последње „да" трајало је само 7 недеља

Линда Есекс из Андерсона, америчка држава Индијана, има 51 годину. Први пут стала је пред матичара тачно пре три деценије. Тада је веровала да ће реченица „док нас смрт не растави" у њеном случају заиста важити и да ће то бити први и последњи пут да улази у брак.

Када се после две године развела и убрзо поново венчала, сасвим је променила мишљење о „светој заједници". Брак је за њу постао животни хоби. Таквим темпом почела је да се заклиње на вечну љубав и убрзо потом да гази реч да је ушла у „Гинисову књигу рекорда" као особа која се највећи број пута удавала. Последњи, 22. брак по реду, трајао је само седам недеља.

– Венчали смо се 4. октобра прошле године – прича разочарано Линда. – Иако 12 година старији од мене, Џес Чендлер ми се поново допао (већ је био њен муж, број 16, од кога се развела пре 12 година). Имао је манире џентлмена и у његовом друштву осећала сам се као краљица. Обећавао ми је куле и градове. Убрзо после венчања схватила сам да ме је лагао. Нема ни пребијене паре и живи од социјалне помоћи која износи 427 долара месечно. Уз то, непрекидно флертује с другим женама.

А шта на све то каже Џес Чендлер?

– Не могу да верујем да сам Линду поново изгубио. Толико сам силно желео да поново буде моја да сам свесно лагао колика су ми примања. Зар је то грех ако неког волиш? Ко зна, можда ћу имати среће да са Линдом станем пред матичара и по трећи пут.

По свој прилици, тешко да ће се то Џесу икада више остварити. Линда Чендлер постала је популарна. Већ је добила брачну понуду од једног тридесетогодишњака из Њујорка. Каже да има божанствен глас. А вероватно и довољно материјалних средстава да се Линда Чендлер коначно смири и бар мало дуже остане у браку под редним бројем 23.

КОСА ДУГАЧКА 36 ГОДИНА

Осамдесетогодишњи Булгуода живи у кућици на дрвету да би пустио косу да му слободно расте

У најновијем издању „Гинисове књиге рекорда" под одредницом – особа са најдужом косом на свету стоји име Кинеза Булгуоде. Коса овог осамдесетогодишњака достигла је дужину од 3 метра и 4 центиметра.

– Последњи пут био сам код фризера пре 36 година. Био сам љут кад сам схватио колико ми је наплатио за шишање и тада сам се зарекао да моја нога више неће ступити ни у једну берберску радњу. Тада нисам ни помишљао да ће ме та моја тврдоглавост уврстити у „Гиниса".

Кад Булгуоду питају да ли има неки посебан рецепт за одржавање косе спреман је да одржи предавање о здравом животу. Лако је њему, његове потребе су заиста сведене на минимун.

Булгуода живи на дрвету, у импровизованој кућици чију платформу подиже како му коса расте. Никада није окусио месо, једе мало пиринча и поврћа које му добронамерни људи донесу. У корен косе, с времена на време, утрља етерична уља која сам справља од разних биљака.

Када овај испосник, који живи у централним деловима Кине, доживи да му коса порасте до 4 метра, онда може на миру да „оде на онај свет". То му је бар жеља.

Булгуода је подигао кућицу на довољној висини да би коса могла слободно да му пада

СУДАР У ЛАВИРИНТУ

Лево и десно зјапио је амбис. Беспомоћан, у трену је схватио да је судар неизбежан. Уз тресак две челичне грдосије Љуба Журкић сусрео се са смрћу

На површинском копу рудника злата у Мајданпеку већ је истицала ноћна смена. Сама по себи мучна, била је те зимске вечери отежана и хладним ветром који је повремено имао тако силовите ударе да се возачу огромног кипера Љуби Журкићу чинило да је разголићен и поред тога што је на себи имао подстављен радни комбинезон и делимично био заштићен у кабини.

Стазе којима су се кретали огромни кипери по копу кривудале су спајајући се да би се опет раздвојиле усмеравајући се у само њима знаним правцима. Љуби, искусном возачу челичне грдосије, ни по највећем невремену није се десило да залута у овом лавиринту путева на брдима јаловине где је сваки тренутак непажње могао да буде кобан. Само један несмотрен потез возача могао је и њега и челичну грдосију да одведе у понор.

Завршио је последњу туру, вештим маневром окренуо „холпака" и можда мало брже „нагазио" да стигне до прилично удаљеног и осветљеног платоа где је возачу из наредне смене требало да преда возило. У мислима је већ био у Рудној Глави, селу на пола пута према Бору, у родитељској кући.

Кобно стопирање

Стотинак метара испред Љубе ишао је други кипер који је уз велики напор успео да се заустави. Возач је у последњем тренутку угледао човека који му је бесомучно махао да се заустави. Био је то његов и Љубин колега, такође возач, баш онај који је требало да преузме Љубиног „холпака". Мало је окаснио да ухвати комби који је све возаче смене довозио до платоа, па је овако хтео да надокнади закашњење.

У „холпаку" иза, Љуба Журкић није ни сањао, а још мање могао да види, да ће га замена чекати ту, иза кривине.

– Када је мој „холпак" избио из кривине, схватио сам да на десетак метара испред стоји челична грдосија налик овој коју сам возио.

Судар је био неизбежан јер је и лево и десно зјапио амбис. Сусрет две челичне немани завршио је уз заглушујући тресак, али сусрет са смрћу тек је предстојао Љуби Журкићу.

Кабина кипера у који је ударило Љубино возило одвојила се од постоља и педесетак метара испред зауставила у јаловини на самој ивици амбиса. Возач није био у њој. Од силине удара излетео је из кабине.

Заточеник здробљене але

Љуба Журкић остао је прикљештен у својој кабини која се зарила у заустављени кипер и потпуно смрскала. У гомили згужваног и исеченог челика, сав поломљен, у ранама које су крвариле, био је, ипак, потпуно свестан. Покушао је да помери ногу и јаукнуо од бола. То шкрипање, схватио је, биле су поломљене кости његове ноге пригњечене здробљеним металом. Са главе, из посекотина на лицу, низ кичму се сливала крв. Откуд толико крви, масне, лепљиве, питао се. Осећао је како му се хлади и лепи уз тело притичући и даље.

Покушао је да се помери, али пресекао га је бол у кичми као да је нешто било заривено у њу. Само што је схватио да је то што му се разлива и лепи по телу нафта из напуклог резервоара на кабини, која се мешала са крвљу из посекотина, зачуо је гласове:

– Љубо! Љубо... жив си!? Само још мало... издржи!

Почео је да осећа хладноћу, хладан додир метала. Чуо је другове како покушавају да направе неки отвор на слупаној кабини, да некако допру до њега и ослободе прикљештену и здробљену ногу. Сви су ту, разазнао је по гласовима, сви са површинског копа.

Били су ту и машинбравари и електровариоци, али било какво резање помоћу апарата није долазило у обзир јер је разливена нафта у часу могла да букне. Брисали су га, утопљавали, одужило се и већ увелико и разданило. Доласком јутра и вејавица је престала. Осим хладноће, Љуба је почео све више да осећа болове. И жеђ је постала неиздржива иако су му додавали чај, сок, воду. Лекар је некако успео да му убризга инјекцију за умирење болова.

– Морате нешто одлучити! Неће дуго издржати, можда још који минут! – рекао је лекар инжењерима

– Једино да се возило преврне на страну како би се ослободила врата и лакше дошло до прикљештене ноге... али шта ако Љуба све то не издржи?

– Урадите то одмах, и овако му живот виси о концу! – био је упоран лекар.

Булдожери су већ били ту. Тешко возило било је прикачено сајлама, Љубу су јастуцима и појасевима прибили за седиште и булдожери су заурлали. „Холпак" се уз шкрипу и пуцање поломљеног челика накренуо и срушио на мекану јаловину. Многи нису могли да гледају призор, окренули су главу. Али, одлука је била права, Љуба је био још жив и – свестан. Његово спасавање трајало је више од осам сати.

Возач из заустављеног кипера од силине удара просто је катапултиран из кабине, и нађен онесвешћен далеко од места удеса. Прошао је са неколико поломљених ребара.

Вито Недељковић

Илустровао: Бране Јовановић

ШИРОМ СВЕТА

ШТА БОДЕ ОЧИ СУЛТАНУ У ОМАНУ

Влада Омана, државе на југоистоку Саудијске Арабије, тако цепидлачи када је у питању чистоћа да становницима овог султаната прети оштра казна уколико се возе неопраним аутомобилом или им кућа није омалана. Отишло се још даље. Клима-уређаји, на пример, који свуда у свету штрче кроз прозоре и руже чак и најлепше фасаде, у Оману морају да буду камуфлирани што је могуће декоративнијим параваном од одговарајућег материјала, по могућству украсом од фино израђеног дрвета. Градилиште као и конопци за сушење веша, с њим или без њега, морају бити невидљиви за пролазнике. Такав смисао за естетику и савршенство данас се подразумева само у скандинавским земљама, ’па на географској ширини и дужини где царују песак, прашина и општи неред ова мала арапска земља представља оазу реда, чистоће и лепоте.

Становници су се већ, мада с тешком муком, навикли јер им нема мрдања још од 1970. године када је на престо сео султан Кабус ибн Санд и ставио себи у задатак да Оман улепша. Он је, као прво, издао декрет да све нове грађевине, чак и надстрешнице аутобуских станица, морају бити надахнуте уметничким стилом исламске архитектуре као и да ће се за малање приватних кућа толерисати искључиво традиционалне пастелне боје.

Султан не препушта инспекцију поштовања својих наредби тамо неким министрима или високим инспекторима већ се лично налази у првим редовима. То у пракси значи да често, одевен да га не препознају, шпарта улицама државе и, чим му нека грађевина или било шта запара очи, заповеда да сместа буде срушена. Све оне који би се оглушили о његова наређења

чекају незаборавне казне: од новчане, за почетак у износу од стотинак хиљада преведено у наше динаре, до строгог затвора за случај поновљеног преступа.

ВАНЗЕМАЉЦИ, СЛУШАМО ВАС!

Да ли нам, неким (не)вероватним случајем, ванземаљци упорно шаљу поруке о које се ми оглушујемо трудећи се да их ми пошаљемо њима? И ово ће, можда, бити рашчишћено. НАСА ће, у ту сврху, лансирати програм назван „Трагање за ванземаљском интелигенцијом", скраћено SETI (од: Search for Extraterrestrial Inteligence) и то октобра 1992, на дан када се навршава пет стотина година откако је Кристифор Колумбо открио Америку.

SETI ће бити највећи истраживачки подухват те врсте свих времена и укључиће врхунске научнике из целог света. Део потраге биће усмерен на око осам стотина звезда сличних нашем Сунцу, а други према читавом небу. Употребиће се компјутери који тренутно могу да се управе и усмере до 30 милиона радио-фреквенција.

Научници ће овога пута покушати само да ухвате сигнале, евентуалне поруке ванземаљаца, уместо да их, као досад, сами шаљу да би им се на њих одговорило. Јер, уколико ванземљаци већ ступају с неким у везу, они то чине методом далеко усавршенијим него што су наши. Тачно као што каже астроном Мајкл Клајн: „Ми смо на технолошком плану још у пеленама и боље је да ћутимо и ослушкујемо".

Илустровао: Зоран Петканић Петко

„ЗАБАВНИКОВ" КВИЗ

ПЕТИ КОНТИНЕНТ

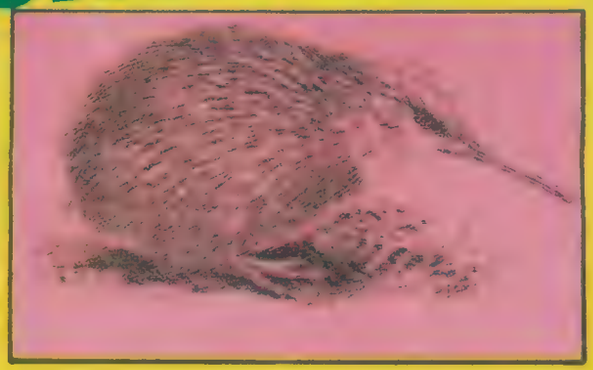

1. Којој врсти животиња припада кенгур?

2. Која је птица симбол Новог Зеланда?

3. Како се зове ова велика аустралијска птица?

4. Како се зову пластановници Новог Зеланда?

Решења на странама Мале поште

ФАНТОМ

Заточеници Тараклиме

II ДЕО

ПИШЕ: ЛИ ФОЛК (LEE FALK)
ЦРТА: СЈУ БЕРИ (SY BARRY)

ФАНТОМ ЈЕ ПОХВАТАО РАСТУРАЧЕ ДРОГЕ У ЏУНГЛИ И ВРАТИО ИХ У ТАЈАНСТВЕНИ ГРАД ЗААЛ...
ЗНАК ЛОБАЊЕ? ГДЕ?
ВИСОСТИ, ЕВО, НА ОБРАЗИМА!
ФАНТОМ... ДУХ КОЈИ ХОДА... ЛЕГЕНДА О УСНУЛОМ БОЖАНСТВУ...
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved
FALK & BARRY 7/4
ОВИМ СТОГАМА ИШАО ЈЕ И МОЈ ДАВНИ ПРЕДАК... НЕВЕРОВАТНО!
А У ГРАДУ ЗААЛУ...
И ОН ЈЕ СТАЈАО НА ОВОЈ СТЕНИ!
СТРАЖАРИ СУ НА КАПИЈАМА, АЛ' САД ИМАЈУ ПУШКЕ...
FALK & BARRY 7/5
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved
МОЈ ПРЕДАК ЈЕ ГУРНУО КАМЕН...
...И ОН ЈЕ ПАО БАШ ОВАКО!
!!
А ДОЛЕ...
ДУУМ!
FALK & BARRY 7/6
ЗАМАЛО ДА НАС ПОГОДИ!
ОДАКЛЕ ЈЕ ПАЛО?
ОДОЗГО!
УХ!
ААХ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved

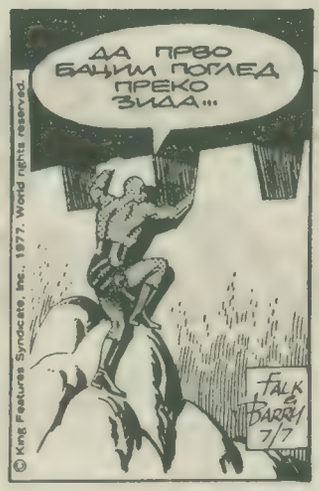
ДА ПРВО БАЦИМ ПОГЛЕД ПРЕКО ЗИДА...
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
FALK & BARRY 7/7

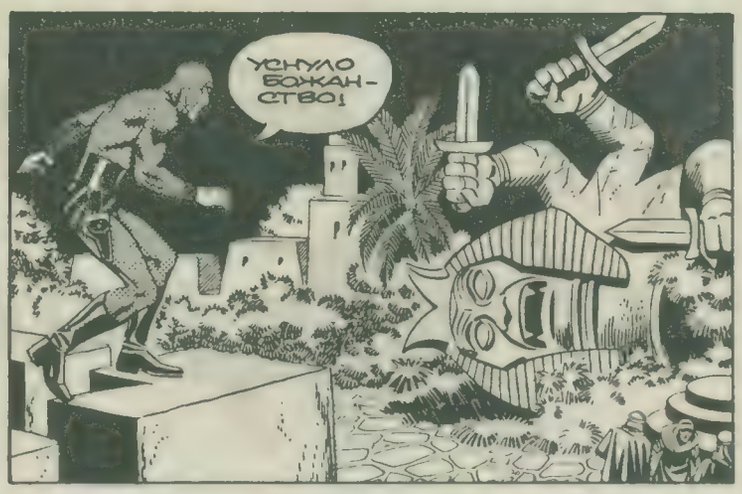
УСНУЛО БОЖАНСТВО!

БОЖАНСТВО ЗААЛ ЈОШ ЛЕЖИ НА МЕСТУ ГДЕ ГА ЈЕ ОБОРИО ДЕВЕТИ ФАНТОМ...
ЗАТО ГА И ЗОВУ УСНУЛО БОЖАНСТВО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ОХ, ДИЈАНА, КАД БИ ОВО ВИДЕЛА...
FALK & BARRY 7/8

АЛИ УСКОРО, АКО СЕ ИЗВУЧЕМ ИЗ ОВОГА, СВЕ БУ ТИ ИСПРИЧАТИ!

МАСКИРАНИ ЧОВЕК ВАМ ЈЕ СТАВИО ТАЈ ЗНАК И ОТЕО ПРШЉАК?
БАЦИО ГА ЈЕ!
БИЛИ СТЕ НАОРУЖАНИ!
ОТЕО ЈЕ ПУШКЕ!
FALK & BARRY 7/9

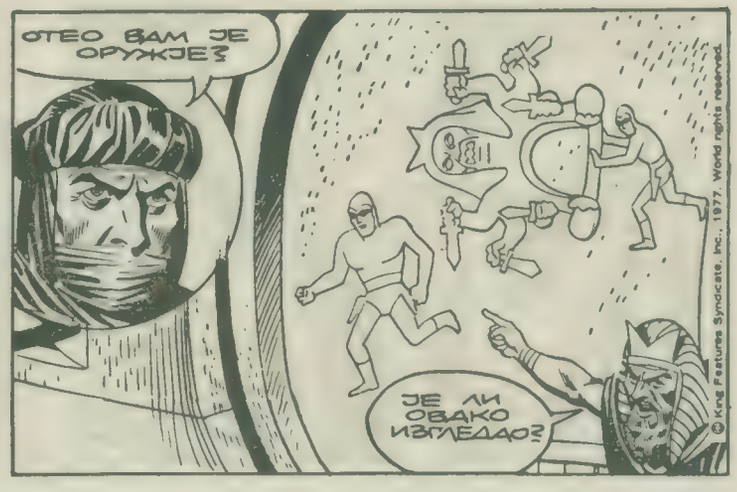
ОТЕО ВАМ ЈЕ ОРУЖЈЕ?
ЈЕ ЛИ ОВАКО ИЗГЛЕДАО?
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ПОГЛЕДАЈТЕ ДОБРО ОВЕ ЦРТЕЖЕ МАСКИРАНОГ ЧОВЕКА!
ДА!
ДА!
БАШ ТАКО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ЛАЖУ! УКРАЛИ СУ ПРАХ И ПРОДАЛИ ГА!
ВАРАШ СЕ, ПРИНЧЕ! ПОГЛЕДАЈ ЗНАК ЛОБАЊЕ!
FALK & BARRY 7/11

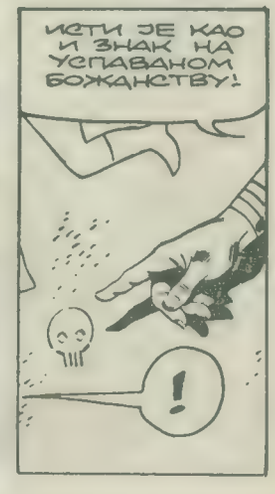
ИСТИ ЈЕ КАО И ЗНАК НА УСПАВАНОМ БОЖАНСТВУ!
!

ВИДИТЕ ОВО! ЦРТА ЗА СВАКУ ГОДИНУ ОД КАДА ЈЕ ОВДЕ!
ГЛУПОСТИ, ВРХОВНИ СВЕШТЕНИЧЕ!
ОН ЈЕ ОБОРИО ВЕЛИКО БОЖАНСТВО ЗААЛ!
FALK & BARRY 7/12
ПИХ! ТРИЧАРИЈЕ!
ЛЕГЕНДА О УСНУЛОМ БОЖАНСТВУ ЈЕ ИСТИНИТА!
ПРИНЧЕ! ФАНТОМ ЈЕ У ГРАДУ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
А НА ГРАДСКОЈ КАПИЈИ...
И СТРАЖАРИ ИМАЈУ ЗНАК!
ПРИНЧЕ! ПОГЛЕДАЈТЕ СТЕНУ КОЈА ЈЕ СМРСКАЛА ГУШКЕ!
FALK & BARRY 7/13
И НА ЊОЈ ЈЕ ЗНАК ЛОВАЊЕ! ОН ЈЕ ГУРНУО ОВУ ГРОМАДУ!
ГЛУПОСТ... ТО ЧОВЕК НЕ МОЖЕ...
А ДУХ КОЈИ ХОДА?
ТАМАН ПОСЛА! СТЕНА ЈЕ СКЛИЗНУЛА И ПАЛА!
МИСЛИТЕ?
ДА ЛИ ЈЕ И НАШЕ БОЖАНСТВО СКЛИЗНУЛО И ПАЛО?
ЧОВЕК ИЛ' ДУХ, МЕЂУ НАС СЕ УВУКАО НЕПРИЈАТЕЉ!
ЗАТВОРИ КАПИЈЕ! СВИ НА СТРАЖУ!
FALK & BARRY 7/14
КОГА ТРАЖИМО?
ПРИНЦ КАЖЕ ЧОВЕКА, А СВЕШТЕНИК ДУХА!
УТРОБА БРОНЗАНОГ КИПА У КОЈУ СУ НЕКАД БАЦАНЕ ЖРТВЕ...
FALK & BARRY 7/15
ХОЋЕШ ЛИ МИ ПОВЕРОВАТИ, ДИЈАНА, КАД ТИ О ОВОМ БУДЕМ ПРИЧАО?
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ВИЈОСТИ, ТРАЖИМО ЛИ ДУХА ИЛИ ЧОВЕКА?
УЉЕЗА, ГЛУПАНЕ! НАЂИ ГА!
ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ДА ЈЕ ПРИЧА О МАСКИРАНОМ ЧОВЕКУ ИСТИНИТА?
БИО ЈЕ ТО ПРЕ ДВА ВЕКА! ТО НЕ МОЖЕ БИТИ ИСТИ ЧОВЕК...
КО ЛИ ЈЕ ОВАЈ?
FALK & BARRY 7/16
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ОБУСТАВИ ПОТРАГУ! НИКО СЕ НЕ УСУЂУЈЕ ДА КРОЧИ У ЗААЛ!
НЕ! ТРАГАЋЕМО ДОК СЕ ДУХ КОЈИ ХОДА НЕ ПОЈАВИ!
ТАЈ СВЕШТЕНИК ПРИЧА СВЕ И СВАШТА! ДА НИЈЕ НЕКИ ШПИЈУН...
ООХ!
АЛИ...
ММММ!
ММММ!
ПСЕСТ!
ГДЕ ЈЕ ПРИНЦ? МАЛОПРЕ ЈЕ ТУ БИО!
НЕ ЗНАМ! ЕВО ЊЕГОВОГ УПАЛАЧА!
НАЂИ ПРИНЦА И РЕЋИ МУ ДА СМО ИСТЕРАЛИ...
... ДУХА КОЈИ ХОДА ИЗ НАШЕГ СВЕТОГ ГРАДА!
!
РЕЋИ ДА ВИШЕ НЕМА ЧЕГА ДА СЕ ГЛАШИ!
ДОБРО, СВЕШТЕНИЧЕ!
FALK & BARRY 7/20
А У ЗААЛОВОЈ БРОНЗАНОЈ УТРОБИ...
ДОБРЕ ВЕСТИ, ПРИНЧЕ!
КО... КО СИ ТИ?
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ТИ СИ ФАНТОМ?
ИМАМ МНОГО ИМЕНА... И ТАКО МЕ ЗОВУ!
МИ СМО У УСНУЛОМ БОЖАНСТВУ...
ТАЧНО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ОСКРНАВИО СИ ГА! КАД ТЕ НАЂУ, ГОТОВ СИ!
ДА, АЛИ АКО НАС НАЂУ! СЕДИ!
FALK & BARRY 7/21
ГОВОРИШ КАО БАНДИТ... ЗНАЧИ, КРИЈЕШ СЕ ИЗА ТЕ ОДЕЋЕ!
ШТА ХОЋЕШ? БОРБУ ИЛИ ПРИМИРЈЕ?
FALK & BARRY 7/22
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
ЗАХАЧИ ЗААЛА СЕДАЛИ СУ ВЕКОВИМА ЗЛО... ПРВО ЉУДСКЕ ЖРТВЕ, ПА РОБОВИ...
...А САДА ТРГОВИНА ДРОГОМ! СТАЈУ ТОМЕ НА ПУТ!
ТИ САМ? КАКВА ШАЛА!
ОТЕРАО САМ ДУХА КОЈИ ХОДА! ЗААЛ ЈЕ СЛОБОДАН
МОРАМО ОБАВЕСТИТИ ПРИНЦА!
ГДЕ ЈЕ?
FALK & BARRY 7/23
ОТКАД СЕ НАРКОСИ МАСКИРАЈУ? НЕ ЗАМЈЕРАВАЈ МЕ!
НИЈЕ МИ ТО НАМЕРА...
...АЛ' ТИ ЉЕШ ЗАТО ПЛАКАТИ...
?
У УТРОБИ ЗААЛА...
ЗНАШ ЛИ ТИ ГДЕ СЕ НАЛАЗИШ?
У ЦЕНТРУ ЗА ПРОИЗВОДЊУ ХЕРОИНА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.
„ОЛИЈУМ БРОДОВИМА СТИЖЕ У НАШУ МАЛУ ЛУКУ...
FALK & BARRY 7/25
ОД ЊЕГА СЕ У ЛАБОРАТОРИЈАМА ПРАВИ „ ХЕРОИН..."

ИЗГУБЉЕНИ ГРАД ЗААЛ ДАНАС ЈЕ СВЕТСКИ ЦЕНТАР ТРГОВИНЕ...
King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

А ТИ СИ СЕ КАО БАНДИТ ПРОГЛАСИО ПРИНЦЕМ!
БИО САМ ВЕЛИКА ЗВЕРКА У ЕВРОПИ!

КАД МИ ЈЕ ОТАЦ УМРО, ДОШАО САМ ОВДЕ!
ЈЕР ЈЕ ОВО СКРОВИТО МЕСТО ЗА ПРОИЗВОДЊУ ХЕРОИНА!
БАШ СИ МУДАР!
FALK & BARRY 7/26

А ОНДА...
ТИ ЈЕШ...

УХ! МОЈА ВИЛИЦА!
ДРУГИ ПУТ БУ ТИ ЈЕ СЛОМИТИ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

НЕ БУДИ ЛУД... МИ СМО МОЋНИ! НЕ МОЖЕШ ПРОТИВ НАС!
ТО ЋЕМО ЈОШ ВИДЕТИ!
FALK & BARRY 7/27

ШТА ТО РАДИШ?
ПРИНЦЕ, МИСЛИШ ЛИ ДА СУ ПРИЧЕ О УСНУЛОМ БОЖАНСТВУ ГЛУПОСТ?

ТВОЈИ ПРЕЦИ СУ ОВДЕ У ВАТРУ БАЦАЛИ ЉУДЕ... ЗИДОВИ СУ ЈОШ ЦРНИ!

ШТА БИ СЕ ДОГОДИЛО ДА СЕ БОЖАНСТВО ПРОБУДИ И ВАТРА ОПЕТ ЗАПЛАМТИ У ЊЕГОВОЈ УТРОБИ?
НЕ! НЕМОЈ!
FALK & BARRY 7/28
King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

?

СВЕШТЕНИЧЕ! ПОГЛЕДАЈ!
?

ВЕЋ ДВА СТОЛЕЋА ВАТРА ЈЕ УГАШЕНА!
ДИМ ИЗ БОЖАНСТВА!
FALK & BARRY 7/29
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

КО СЕ УСУДИО? САМО ЈА, ВРХОВНИ СВЕШТЕНИК, СМЕМ ДА ЗАПАЛИМ...
ООХ!
FALK & BARRY 7/30

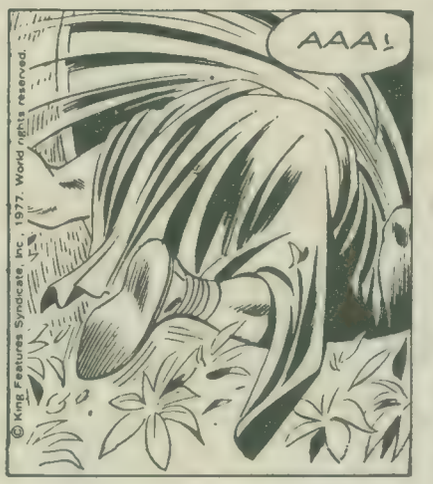
ААА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

? ?

АААААА!

ЗААЛ ЈЕ ПРОГУТАО СВЕШТЕНИКА!
!

ДОБРО ДОШАО, СВЕШТЕНИЧЕ! САД ЗНАШ КАКО ЈЕ НЕКАД БИЛО ЖРТВАМА!
!
ФАНТОМ!
FALK & BARRY 8/1
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

А ОНДА...
ПОЗНАЈЕШ МЕ, ЈЕ ЛИ?
Ф...ФАНТОМ, НАШ ВЕЧНИ НЕПРИЈАТЕЉ!
ДОСТА С ГЛУПОСТИМА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

НИТКОВЕ, ХОЋЕШ ДА ПРЕОТМЕШ НАШ ПОСАО, ЈЕ ЛИ?
ГРЕШИШ! НИТ' САМ НИТКОВ, НИТ' ПРЕОТИМАМ!

ДОШАО САМ ДА СТАНЕМ НА ПУТ ОВОМ ЗЛУ!
FALK & BARRY 8/2

УГАСИ ВАТРУ! ПРЕТОГИО ЈЕ!
БИЋЕ ЈОШ ТОПИЈЕ!
ШТА СМЕРАШ, ФАНТОМЕ?
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ЗАВИСИ! КОЛИКО ИМАТЕ ХЕРОИНА?
ЗНАО САМ ДА ТИ ТО ТРЕБА!
FALK & BARRY 8/3

ОДГОВОРИ, ПРИНЦЕ!
ДУМ!
ФАНТОМ ЈЕ ОКРУТАН СА ГРУБИЈАНИМА- КАЖЕ СТАРА ИЗРЕКА

ПОГЛЕДАЈ! ПРИНЦ И СВЕШТЕНИК!
!
!

СЛУШАЈТЕ, ПОДАНИЦИ...
НА КОЛЕНА ПРЕД БОЖАНСТВОМ!

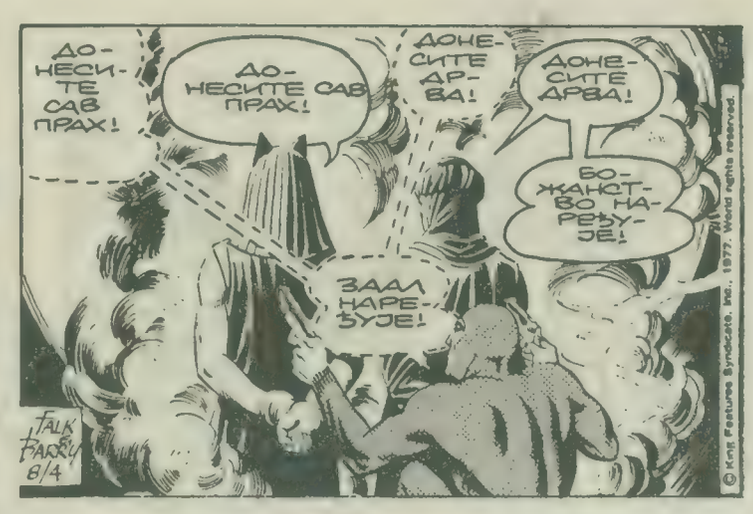
ДОНЕСИТЕ САВ ПРАХ!
ДОНЕСИТЕ САВ ПРАХ!
ДОНЕСИТЕ ДРВА!
ДОНЕСИТЕ ДРВА!
ЗААЛ НАРЕЖУЈЕ!
БОЖАНСТВО НАРЕЖУЈЕ!
FALK & BARRY 8/4
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ДОНЕЛИ СМО СВЕ ШТО ЈЕ ТРАЖЕНО!

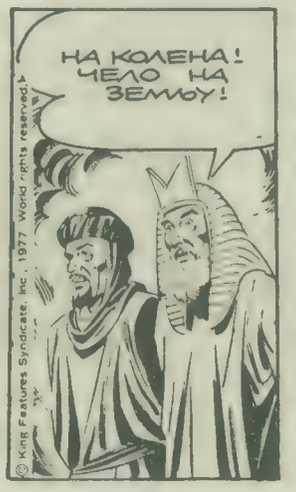
НА КОЛЕНА! ЧЕЛО НА ЗЕМЉУ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ЗАПАЛИ ВАТРУ У ЗААЛУ! ПРИНОСИМО МУ ЖРТВУ!
? ?
FALK & BARRY 8/5

СПРЕМНИ СМО ДА РАСПАЛИМО ЗААЛОВУ ВАТРУ!
ШТА ПРИЧА...
?
FALK & BARRY 8/6

САВ ХЕРОИН БАЦИ У ПЛАМЕН!
НЕ!

НАШ БЕЛИ ПРАХ?
НИКАДА!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

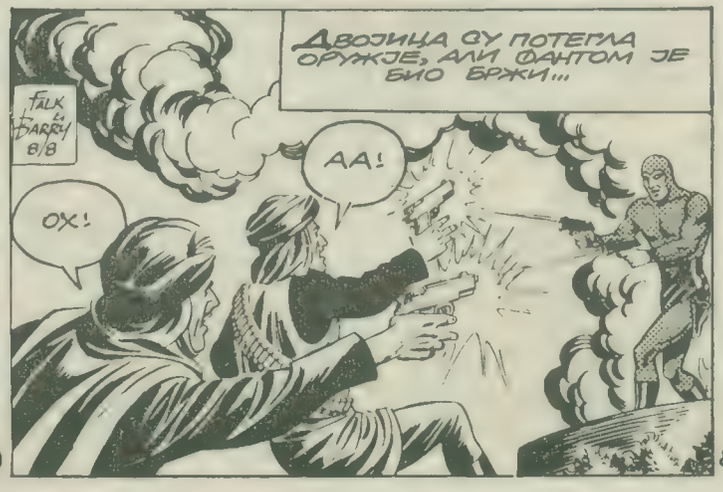
ДВОЈИЦА СУ ПОТЕГЛА ОРУЖЈЕ, АЛИ ФАНТОМ ЈЕ БИО БРЖИ...
АА!
ОХ!
FALK & BARRY 8/8

СЛЕДЕЋИ ЋЕ ДОБИТИ МЕТАК У ЧЕЛО!

ПРИНЧЕ, УБАЦИ ХЕРОИН И' СИ ТИ НА РЕДУ!
!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

8

ПРИНЦ НИЈЕ ИМАО КУД...
ЈОШ! БАЦИ СВЕ! ОВО ЈЕ ПОСЛЕДЊА ЖРТВА ЗА ЗААЛА!
ОСТАЛИ НЕКА СЕ УДАЉЕ!

НАШ ПРАХ!
НЕМА ГА ВИШЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

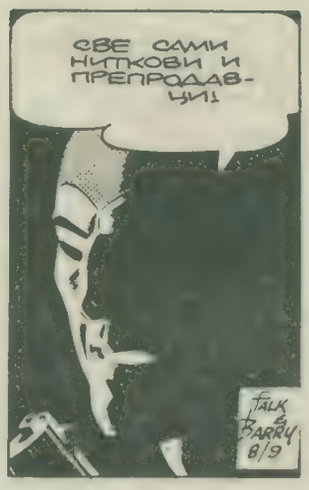
СВЕ САМИ НИТКОВИ И ПРЕПРОДАВЦИ!
FALK & BARRY 8/9

ХОЋУ СВЕ ОРУЖЈЕ ИЛ' ЋЕ И ОВА ДВОЈИЦА У ВАТРУ!
!
!
FALK & BARRY 8/10

БАЦАЈ ТО У ЗААЛОВУ УТРОБУ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ОСТАЛИ ДА НИСУ МРДНУЛИ ОДАВДЕ!
А САД У ЛАБОРАТОРИЈУ!

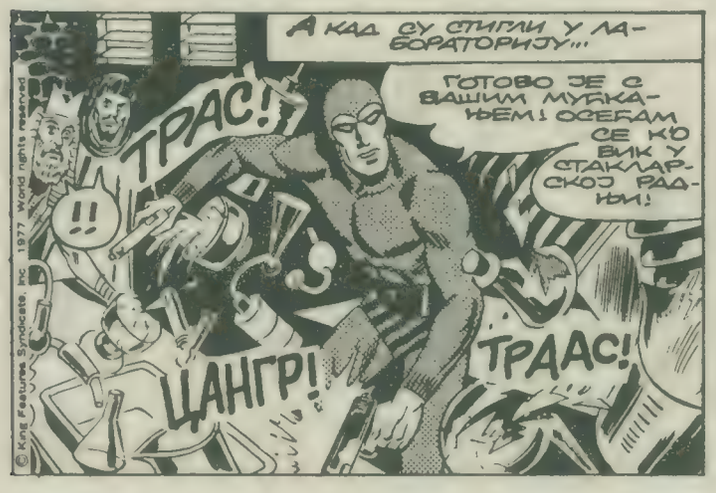
А КАД СУ СТИГЛИ У ЛАБОРАТОРИЈУ...
ГОТОВО ЈЕ С ВАШИМ МУЋКАЊЕМ! ОСЕЋАМ СЕ КО ВИК У СТАКЛАРСКОЈ РАДЊИ!
ТРАС!
!!
ЦАНГР!
ТРААС!
© King Features Syndicate, Inc. 1977 World rights reserved

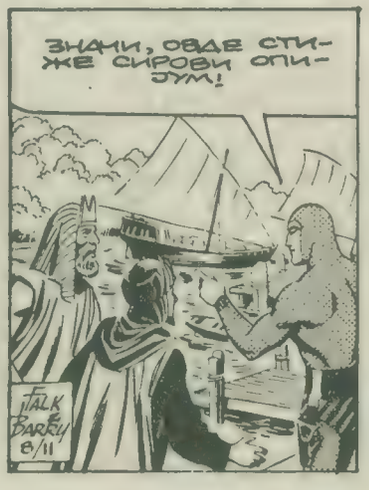
ЗНАЧИ, ОВДЕ СТИЖЕ СИРОВИ ОПИЈУМ!
FALK & BARRY 8/11

ШТА НАМЕРАВАШ С НАМА?
УБИЋЕ НАС!
ИМАМ БОЉУ ИДЕЈУ!

ЊЕГА ЋУ ПОВЕСТИ! НЕКА МУ ПОГЛАВИЦЕ СУДЕ! У ЏУНГЛУ ВИШЕ НЕЋЕ СТИЗАТИ ДРОГА!
А ЈА?
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

ТЕБИ ЋЕ ПРЕСУДИТИ ПРАЂАНИ ЗААЛА!
??!!

ГРАД ПУН ПРЕПРОДАВАЦА И НАРКОМАНА! УЖАС!
FALK BARRY 8/12

9

ДЕЈЛИ ПРЕС
ПРЕКИНУТ ЛАНАЦ ПРОИЗВОЂАЧА И РАСТУРАЧА ДРОГЕ

ПОГЛАВИЦЕ, ОВО ЈЕ ПРИНЦ РАСТУРАЧА ДРОГЕ КОЈИ ЈЕ ЗАТРОВАО НАШУ МЛАДЕЖ!

СЈАЈНО, ДУШЕ КОЈИ ХОДАШ! А ШТА ЋЕШ САДА?
САДА? ОЖЕНИЋУ СЕ!
ОХО!
FALK & BARRY 8/13

ЗАИСТА?
СА ДИЈАНОМ?
ТАЧНО!
ЧИКА МОЗЕ, ЈЕСТЕ ЛИ ЧУЛИ?
FALK & BARRY 8/15

ТАКО ЈЕ ЗАПИСАНО! ФАНТОМ МОРА ДА НАСТАВИ ЛОЗУ!
ТО МИ СЕ ДОПАДА!

КАДА?
ЧИМ СРЕДИМ НЕКЕ ОБАВЕЗЕ! УСКОРО!

СЕДИМ И ЧИТАМ ГЛУПЕ ИЗВЕШТАЈЕ, А МОГЛА БИХ БИТИ С ЊИМ!
ДОСАДНО МИ ЈЕ...
FALK & BARRY 8/16
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

ЧИТАЊЕ ГЛУПИХ ИЗВЕШТАЈА ЈЕ ПОСАО ЗАМЕНИКА ДИРЕКТОРА!
МОЛИМ ВАС, ПОШАЉИТЕ МЕ НА НЕКИ ЗАДАТАК!

ХОЋЕШ НА ТАРАКИМУ? ТАМОШЊИ ВЛАДАР ЈЕ ЧУДОВИШТЕ!
НЕ БОЈИМ СЕ ЧУДОВИШТА!

СВЕНЕ, ДИЈАНА ЖЕЛИ С ТОБОМ ДА РАДИ НА ТАРАКИМУ!
ЖАЛИМ! ТО НИЈЕ МЕСТО ЗА ЖЕНУ!
А ЗА МУШКАРЦА ЈЕСТЕ?
FALK & BARRY 8/17

ХОЋЕШ ЛИ ПРИСТАТИ АКО ДОКАЖЕМ ДА МОГУ ДА ВОДИМ РАЧУНА О СЕБИ?
КАКО ЋЕШ ДОКАЗАТИ?

ПОЂИ СА МНОМ!
?
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

10

ДИЈАНА, НЕМА СМИСЛА!
ЗАШТО? МОРАМ ДОКАЗАТИ КАКВА САМ!
ТИ ИМАШ ЦРНИ ПОЈАС!
FALK & BARRY 8/18
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

АЛИ, НЕ ЖЕЛИМ ДА ТЕ ПОВРЕДИМ! ООХ!

ЗАБОРАВИЛА САМ ДА КАЖЕМ ДА И ЈА ИМАМ ЦРНИ ПОЈАС!
!!
ДУМ

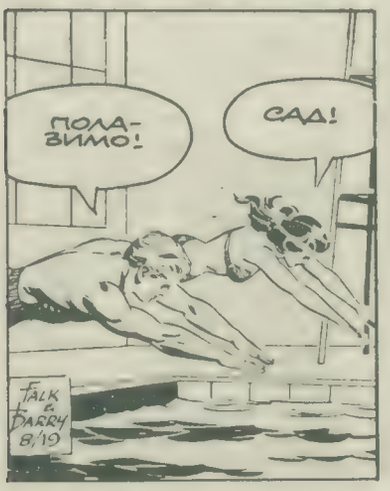
ПОЛАЗИМО!
САД!
FALK & BARRY 8/19

НИЈЕ ФЕР БОРБА... ЈА САМ ОЛИМПИЈСКИ ПОБЕДНИК...
ОХО! ТАКО ЗНАЧИ!

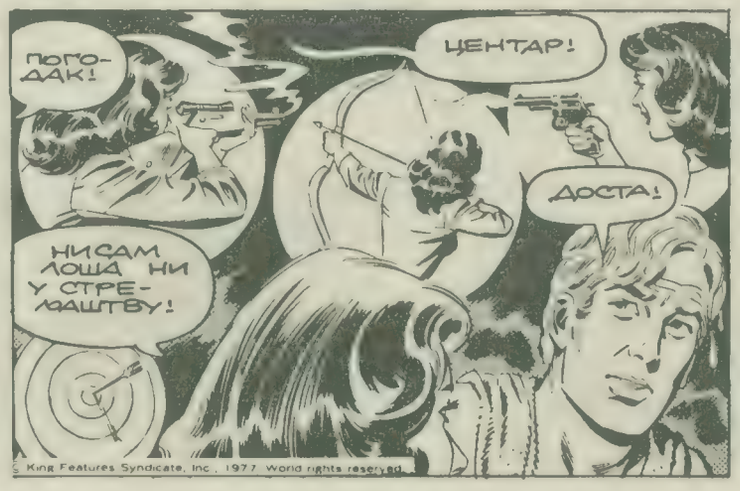
ПОГОДАК!
ЦЕНТАР!
ДОСТА!
НИСАМ ЛОША НИ У СТРЕЛАШТВУ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

ХОЋЕМО ЈОШ КИЛОМЕТАР?
НЕ... ХВАЛА! ДОСТА МИ ЈЕ!
FALK & BARRY 8/20
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

ЈЕСАМ ЛИ ТЕ УВЕРИЛА, СВЕНЕ?
ЈЕСИ, ДИЈАНА! ТИ СИ...

ИДЕМ ЛИ С ТОБОМ НА ЗАДАТАК?
ДА! ОСТАВИ МЕ... ИСЦРПЉЕН САМ!

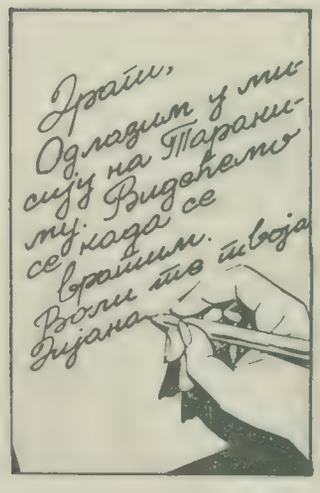
Драги, Одлазим у мисију на Тарантиу. Видећемо се када се вратим. Воли те твоја Дијана

ЧУДНО... ПИСМО ЋЕ МУ УРУЧИТИ МАЈМУН!
FALK & BARRY 8/22
U.S.
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

ДИЈАНА ИМА ДВА ЗГОДНА МОМКА НА ПОСЛУ!
МОЖДА ЗАБОРАВИ ОНОГ МАСКИРАНОГ!
ЛИЛИ, ОПЕТ ТИ...
МОРАМ ДА ИМ КАЖЕМ...

МАМА, УЈКА ДЕЈВИДЕ, ДВЕ НОВОСТИ! ПРВО, ИДЕМ У МИСИЈУ...
ДРУГО, УДАЈЕМ СЕ!
ДОБРО!
ЗНАМ! ЗА ЛЕПОГ СВЕНА!
© King Features Syndicate Inc., 1977 World rights reserved
ИЛИ ЗА ТВОГ ДИРЕКТОРА, ГОС'Н ХЕНРИЈА?
МАМА, ПА ЗНАШ ЗА ЊЕГА... ФАНТОМА!
FALK & BARRY 8/23
ДИЈАНА! ДОНЕСИ МИРИШЉАВУ СО!
ОХ.. НЕ МОЖЕШ ТО УЧИНИТИ, КЋЕРИ! ЗАР ДА ЖИВИШ У ПЕБИНИ?
НЕ БРИНИ, МАМА, СВЕ ЋЕ БИТИ У РЕДУ!
FALK & BARRY 8/24
САД МОРАМ ДА СЕ ПАКУЈЕМ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
КАД ГА УПОЗНА, ЗАВОЛЕЋЕ ГА!
СРЕЋНО, СВЕНЕ! ЧУВАЈ ДИЈАНУ!
УМЕ ОНА САМА ДА СЕ ЧУВА!
ЗДРАВО И НЕ БРИНИ, МАМА!
НЕЋУ! ШМРК!
FALK & BARRY 8/25
МОЖДА СЕ ИПАК ЗАЉУБИ У СВЕНА И ЗАБОРАВИ ОНОГ...
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
ХОЋЕ ЛИ БИТИ ТЕШКА ОВА МИСИЈА НА ТАРАКИМУ?
РУТИНСКА!
КАД БИ БИЛО ТАКО...
ПИСМО ЗА ВОКЕРА! ХМ... ЊЕН ПАРФЕМ!
МАВИТАН ПОШТА
ЗНАМ ДА ТРЕБА ДА ПОЖУРИМ...
FALK & BARRY 8/26
ПОШТАНСКА СЛУЖБА У ЏУНГЛИ...
И ПОШТАР-МАЈМУН ЈЕ УРУМИО ПОШИЛОКУ...
Драги, Одлазим у мисију на Тараким. Видећемо се кад се вратим. Воли те твоја Дијана
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

12

ТАРАКИМ ЗНА ШТА СЕ ТАМО ДОГАЂА?
Драги, Одлазим у мисију на Таракиму. Видећемо се када се вратим. Воли те твоја Дијана
FALK & BARRY 8/27

КАКВА ЈЕ ТО ЗЕМЉА?
ХМ... ЊЕН ВЛАДАР ТАРА ЈЕ НЕШТО ПОСЕБНО!

СТИЖЕ МИСИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА!
ЗНАТЕ ШТА ТРЕБА УРАДИТИ, МАЈОРЕ!
© King Features Syndicate, Inc. 1977 World rights reserved

ДЕЉИ ПРЕС
ТИМ У.Н. СТИЖЕ НА ТАРАКИМУ
ТАМО ЈЕ ОНАЈ ГРОЗНИ ЧОВЕК!
ДИЈАНА ЈЕ БЕЗБЕДНА!

ВЕЖИТЕ ПОЈАСЕВЕ!
FALK & BARRY 8/29
ЛЕПА ЗЕМЉА, СВЕНЕ!
ЧЕКАЈ ДА ЈЕ БОЉЕ УПОЗНАШ!

ЈЕДАН ЧЛАН ТИМА ЈЕ, КАКО ЧУЈЕМО, ЗГОДНА МЛАДА ЖЕНА!
ХММ... ТИМ БОЉЕ, ГЕНЕРАЛЕ!
© King Features Syndicate, Inc. 1977 World rights reserved

ЧЛАНОВИ МИСИЈЕ СУ У ОНОМ АВИОНУ!
СУВИШЕ СУ УМОРНИ ЗА ИЗЈАВЕ ЗА ШТАМПУ!

ГУБИ СЕ ОДАВДЕ, МЕК ПРЕГОРЕ!
!

ГЕНЕРАЛ ТАРА ВАМ ПОРУЧУЈЕ ДА СТЕ НАС ПОЧАСТВОВАЛИ ВАШИМ ДОЛАСКОМ!
БАШ ЛЕПО!
ХММ...
FALK & BARRY 8/30
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

НИСМО УМОРНИ!
ОДМОРИТЕ СЕ ПОСЛЕ КАПОРНОГ ПУТА!
ВРВИ ОД ВОЈНИКА!

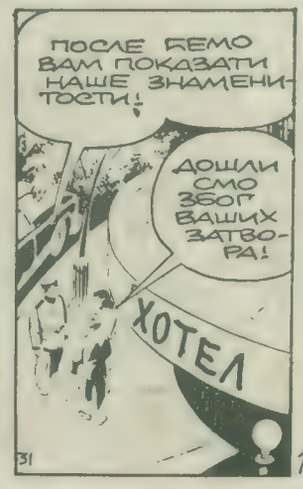
ПОСЛЕ ЋЕМО ВАМ ПОКАЗАТИ НАШЕ ЗНАМЕНИТОСТИ!
ДОШЛИ СМО ЗБОГ ВАШИХ ЗАТВОРА!
ХОТЕЛ
31

МОРАМО ВИДЕТИ ГЕНЕРАЛА ТАРУ!
ДА, ОН ЋЕ ВАС ПОЗВАТИ КАД БУДЕ МОГАО! ПРИЈАТНО, ГОСПОЂИЦЕ!
САМО СЕ СМЕШКА...
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ЗДРАВО, ЈА САМ НОВИНАР МЕК ГРЕГОР!
ЈОШ НИСМО СПРЕМНИ ДА ДАЈЕМО ИНТЕРВЈУЕ!
FALK & BARRY 9/1
ЈЕДНО УПОЗОРЕЊЕ! АКО НАМЕРАВАТЕ ДА ЖИВИТЕ ОВДЕ, ПОНАШАЈТЕ СЕ К'О МАЈМУНИ!
НЕ РАЗУМЕМ...
НИШТА НЕ ЧУЈЕТЕ!
НИШТА НЕ ВИДИТЕ!
НИШТА НЕ ГОВОРИТЕ! ЈАСНО?
ЗАР ЈЕ ОВДЕ ТАКО ЛОШЕ?
ИЗГЛЕДА ЈОШ ГОРЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
У ШТАБУ ШУМСКЕ ПАТРОЛЕ...
НАРЕДНИЧЕ, УСПОСТАВИТЕ МИ ВЕЗУ!
ОДМАХ, ПУКОВНИЧЕ!
ОХО! СА ТАЗАНСТВЕНИМ КОМАНДАНТОМ!
ОВДЕ ПУКОВНИК ВОРОБУ! ИМАМ ИНФОРМАЦИЈЕ О ТАРАКИМИ!
НАСТАВИТЕ!
FALK & BARRY 9/2
...УДАЉЕНА, ИЗОЛОВАНА ЗЕМЉА КОЈОМ ВЛАДА ТИРАНИН...
...ГЕНЕРАЛ ТАРА, ОПАСАН И ОКРУТАН...
А ДИЈАНА ЈЕ ТАМО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
ЗА ТО ВРЕМЕ...
НАШИ ЗЕМЉОРАДНИЦИ!
МАЈОРЕ, ОВДЕ СМО ЗБОГ ЗАТВОРА...
МОРАМО ПОСЛАТИ ИЗВЕШТАЈ УЈЕДИЊЕНИМ НАЦИЈАМА!
СХВАТАМ!
НЕСТРПЉИВИ СУ, АЛИ ИМАЛИ СМО ДОВОЉНО ВРЕМЕНА ДА СВЕ СРЕДИМО!
ДОБРО! ВОДИТЕ ИХ У НАШЕ ДИВНЕ ЗАТВОРЕ!
FALK & BARRY 9/3
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
КОЛИКО ЗНАМ, ТАМО ЈЕ УЖАСНО! ПРИПРЕМИ СЕ!!!
УХ... ЗНАМ!
ДОВЕЛИ СМО ЧЛАНОВЕ МИСИЈЕ, УПРАВНИЧЕ!
АХ, ДА! НЕМА БАШ ШТА ДА СЕ ВИДИ!
FALK & BARRY 9/5
ВЕЋИНА ЗАТВОРЕНИКА ЈОШ СПАВА! НЕКИ ДОРУЧКУЈУ...
СПАВАЈУ ДО ПОДНЕ? ДОРУЧАК У БЕЛИЈИ?
ЈОШ КАФЕ?
ДА, ХВАЛА!
СТРАЖАРИ СЛУЖЕ!
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

14

НАЗМАЊА ЋЕЛИЈА -САМИЦА!
НЕМА РЕШЕТАКА?!
БИФТЕК ТРИПУТ ДНЕВНО! ЗАШТО ДА БЕЖИМ?
ОВО ЈЕ КАО У ХОТЕЛУ!
FALK & BARRY 9/6

КАКАВ КОМФОР И СЛОБОДА!
ДАНАС СМО РАНО ЗАКАЗАЛИ МЕЧ!
ТЕНИС, ИГРАНКЕ, СЕДЕЉКЕ... БАШ ПРЕВИШЕ...

ЗАТИМ...
ЗАР ВАШИ ЗАТВОРЕНИЦИ НЕ РАДЕ?
ПИТАЈ ИХ!
САМО КАД ХОЋЕМО ДА СЕ РАЗДРМАМО!
КАД НАМ СЕ ЋЕФНЕ!
FALK & BARRY 9/7

АДАДАЖ!
ШТА ЈЕ ТО?
НЕКО ВРИШТИ!

И КАРАТЕ ЈЕ СПОРТ! ЗНАШ!
ХА!
ЈААА!

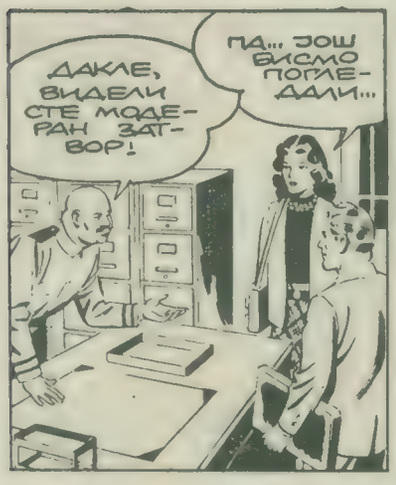
ДАКЛЕ, ВИДЕЛИ СТЕ МОДЕРАН ЗАТВОР!
ПА... ЈОШ БИСМО ПОГЛЕДАЛИ...

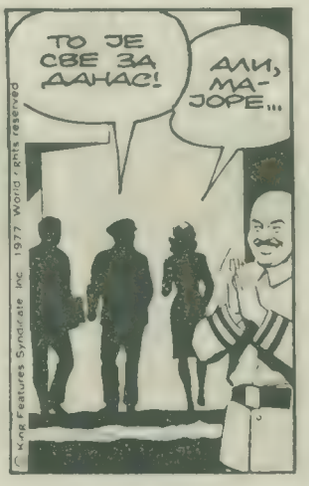
ТО ЈЕ СВЕ ЗА ДАНАС!
АЛИ, МАЈОРЕ...
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

А У ЗАТВОРСКИМ ЋЕЛИЈАМА...
БИФТЕЦИ, СПАВАЊЕ...
ПИТА ДА Л' ЗАТВОРЕНИЦИ РАДЕ!
ДОСТА! ОБЛАЧИ СТРАЖАРСКЕ УНИФОРМЕ!
FALK & BARRY 9/8

Ајде, одлазим у мисију на Таракилиј. Видећемо се кад се вратим. Ради што ти твоја дијета
FALK & BARRY 9/9

ТАМО ВЛАДА ОКРУТНИ ГЕНЕРАЛ ТАРА, ПРАВИ ТИРАНИН...

МОЖДА САМ ЈОЈ ПОТРЕБАН! А МОРА НА ВРЕМЕ ДА СТИГНЕ НА ВЕНЧАЊЕ!
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

ПССТ!
ОВО ЈЕ БИЛА ФАРСА... ЈА НА ТО НИСАМ НАСЕО!
?
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved
ЈЕ Л' ПАЛО НЕШТО КРОЗ ПРОЗОР?
КОЈИ ПРОЗОР?
ШТА ВИ ПАЛО?
FALK & BARRY 9/10
МОЛИМ ТЕ, ПРОЧИТАЈ!
СТРАЖАРИ СУ СЕ ПРЕОБУКЛИ У ЗАТВОРЕНИКЕ! ОВДЕ ЉУДИ СВАКОДНЕВНО УМИРУ У МУКАМА!
FALK & BARRY 9/12
ИМА ДВАДЕСЕТ ТЕШКИХ СЛУЧАЈЕВА... УЧИНИТЕ НЕШТО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.
СВЕ ЈЕ ПРОТЕКЛО ПО ПЛАНУ!
ДОБРО! НЕКА САДА ДОЂУ!
СТРАШНО! УБИСТВА, МУЧЕЊА... ШТА ДА РАДИМО?
ПРВО, МОРАМО СВЕ ПРОВЕРИТИ!
ОНДА ШАЉЕМО ИЗВЕШТАЈ КУЋИ! АЛИ КАКО?
ИМАМ ИДЕЈУ!
ГЕНЕРАЛ ТАРА ЋЕ ВАС ПРИМИТИ!
ДОБРО! ЈЕДВА ЧЕКАМО!
ПОЛАКО, ДИЈАНА!
FALK & BARRY 9/13
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved
ПИСМО ЗА МАЈКУ! ХОЋЕ ЛИ СТИЋИ НА АВИОН У СЕДАМ?
ХОЋЕ, НЕ БРИНИТЕ!
ОБУЗДАЈ СЕ, ДИЈАНА! ЗАПАМТИ ДА ЈЕ ОН ОВДЕ ЗАКОН!
БИЋЕТЕ ПРЕДСТАВЉЕНИ ЊЕГОВОЈ ЕКСЕЛЕНЦИЈИ, ГЕНЕРАЛУ ТАРИ! УЗИТЕ НА КОЛЕНИМА!
ШТА?
МОРА ДА СЕ ШАЛИТЕ!
FALK & BARRY 9/14
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

16

ТО НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР, МАЈОРЕ!
МОРАТЕ!
ГЕНЕРАЛ ЈЕ ТО ВИДЕО НА ФИЛМУ!
FALK & BARRY 9/15

УМИНИЋЕМО ШТО И ОСТАЛИ, ДИЈАНА!
УХ! ГРОЗНО!
ОДВРАТНО!

ЗАПАМТИТЕ... ГЛАВУ ДОЛЕ...
ПАМТИМ И БОЉА ВРЕМЕНА!
МРЗИМ ОВО!
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

ПОВИЈТЕ ГЛАВУ!
ПСТ! НЕ СМЕМО СТВАРАТИ ПРОБЛЕМЕ!
ГЛУПОСТ! САМО ЗАТО ШТО ЈЕ ТО ВИДЕО НА ФИЛМУ!

БОЛЕ МЕ КОЛЕНА! КОЛИКО ЈОШ?

ДОСТА! СТИГЛИ СТЕ!
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved
FALK & BARRY 9/16

НЕ ДИЖИТЕ ГЛАВУ ДОК ВАМ СЕ НЕ КАЖЕ...
!!
FALK & BARRY 9/17

САД СМЕТЕ ДА ПОГЛЕДАТЕ МОЈУ ВИСОСТ!

!!
!!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

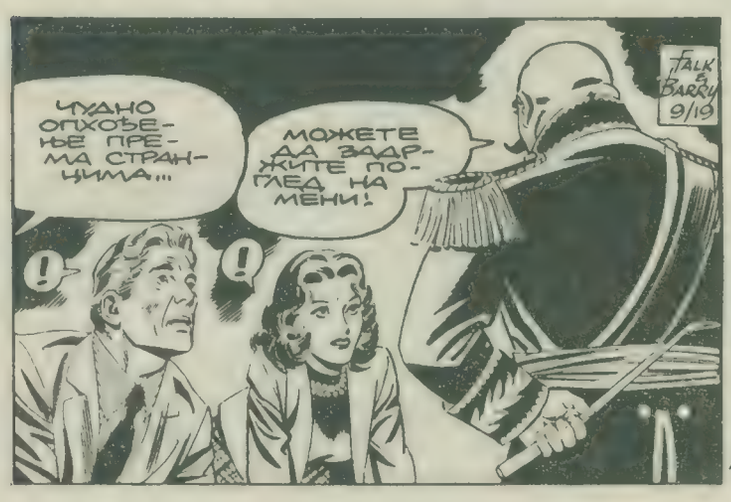
ЧУДНО ОПХОЂЕЊЕ ПРЕМА СТРАНЦИМА...
МОЖЕТЕ ДА ЗАДРЖИТЕ ПОГЛЕД НА МЕНИ!
!
!
FALK & BARRY 9/19

ЈЕСТЕ НЕДОЗВОЉЕНО, АЛИ ЈА ЋУ ДА УСТАНЕМ!
НЕ! НЕ ДИЖИ СЕ!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

ЧУЈЕШ ЛИ?
ЖАО МИ ЈЕ, БОЛЕ МЕ КОЛЕНА!

17

ДИЗАНА, МОЛИМ ТЕ...
НИКО НЕ СМЕ ДА УСТАНЕ БЕЗ ДОЗВОЛЕ!
ГЕНЕРАЛЕ, МИ ПОШТУЈЕМО ОВДАШЊЕ ОБИЧАЈЕ, АЛИ МИ СМО...

...ПРЕДСТАВНИЦИ УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА И МОРАМО РАЗГОВАРАТИ...
FALK & BARRY 9/20

УЖИВАМ У РАЗГОВОРУ С ДАМАМА!
© King Features Syndicate Inc., 1977 World rights reserved

FALK & BARRY 9/21
СВЕ СТЕ ВИДЕЛИ, И ТО БЕТЕ НАПИСАТИ...
АЛИ МОРАМО ЈОШ ДА ОВИЂЕМО!
РЕЦИ ИСТИНУ, СВЕНЕ!

ОНО ШТО СТЕ НАМ ПОКАЗАЛИ ЈЕ ЛАЖ!
!

САМО ЈОШ ЈЕДНОМ БАЦИ ПИСМО И...
УХ... НЕБУ...
© King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

МАЈОРЕ, БЗЗЗЗ...
!
King Features Syndicate Inc. 1977 World rights reserved

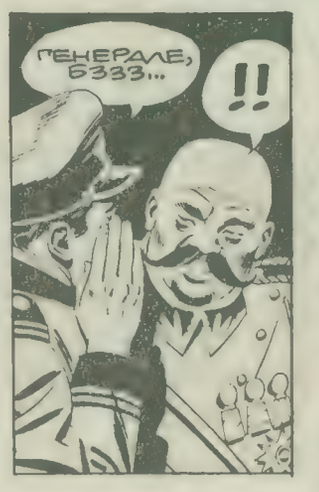
ГЕНЕРАЛЕ, БЗЗЗ...
!!

FALK & BARRY 9/22
ИЗДАЈИЦА ВАМ ЈЕ ПОСЛАО ЦЕДУЉУ СА БЕДНИМ ЛАЖИМА!
КАКВУ ЦЕДУЉУ, ГЕНЕРАЛЕ?
?

ПОРИЧЕТЕ ДА ЈЕ ИМАТЕ?
МИ ОВДЕ НИСМО ДОШЛИ ДА БИСТЕ НАС САСЛУШАВАЛИ!

!!
??
FALK & BARRY 9/23

БЕДНИЧЕ, ЈЕСИ ЛИ ИМ БАЦИО ПИСМЕНЦЕ?
ШТА СТЕ МУ ТО УЧИНИЛИ?
!
ЈЕСАМ... ОПРОСТИТЕ...
© King Features Syndicate Inc., 1977 World rights reserved

18

Понека, Фантом напусти Срце џунгле и оде у град обучен као обичан човек...
Falk & Barry 9/24
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved.

Пази на демона хероја! И

Тако је било и овог пута...
Кад полеће авион за Таракиму?
У девет!
Ох! Ко је он?

Falk & Barry 9/26
Овај издајица вас лаже! Дајте ми цедуљицу!
Жао ми је!
Немамо је! Говорим истину!

Како? Претражите њихове собе!
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

Ништа нисмо нашли!
Претресите их!

Свлачи се!
Све!

Та цедуљица је отпутовала авионом пре једног сата...
Нисмо знали да вам треба!
Дошли сте да шпијунирате! Показаћу вам...
...оно што вас занима!
Затвори их!
Falk & Barry 9/27
© King Features Syndicate, Inc., 1977 World rights reserved

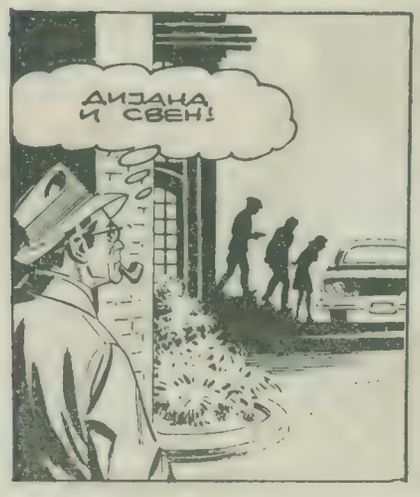
Дијана и Свен!

Таракимо -затвор-
© King Features Syndicate, Inc., 1977, World rights reserved

!!!
Falk & Barry 9/28
Глоуб експрес
Мисија У.Н. у затвору наредбодавца генерала Таре
Дијана!

19

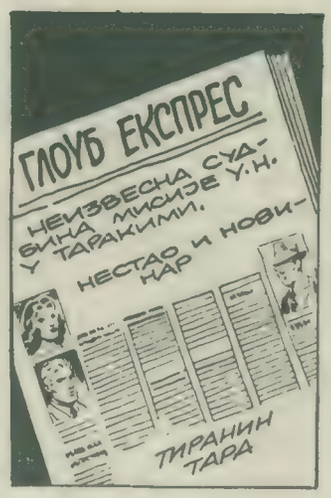
ГЛОУБ ЕКСПРЕС
НЕИЗВЕСНА СУДБИНА МИСИЈЕ У.Н. У ТАРАКИМИ.
НЕСТАО И НОВИНАР
ТИРАНИН ТАРА

ШТА ЈЕ ТО МОЈА КЋИ УМИСЛИЛА?
НИШТА НЕ ЗНАМО, ГОСПОЂО ПАЛМЕР!
FALK & BARRY 9/29
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

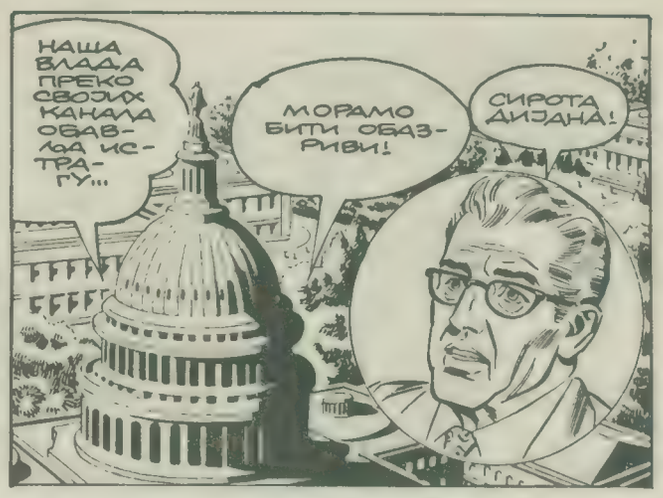
НАША ВЛАДА ПРЕКО СВОЈИХ КАНАЛА ОБАВЉА ИСТРАГУ...
МОРАМО БИТИ ОБАЗРИВИ!
СИРОТА ДИЈАНА!

МЕК ГРЕГОРЕ, УХАПШЕН СИ!
ШТА ВАМ ЈЕ? ЈА САМ НОВИНАР МАЈОРЕ!

ЗАШТО СИ ОВДЕ?
ЗАТО ШТО САМ НАПИСАО ЧЛАНАК О ВАШЕМ ХАПШЕЊУ!

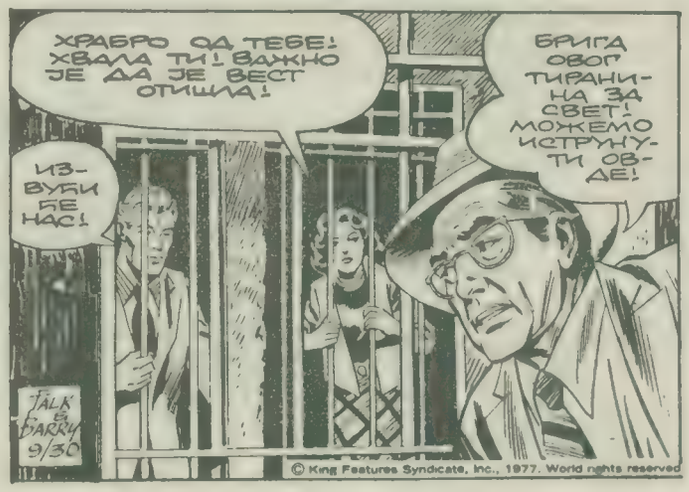
ХРАБРО ОД ТЕБЕ! ХВАЛА ТИ! ВАЖНО ЈЕ ДА ЈЕ ВЕСТ ОТИШЛА!
ИЗВУЋИ ЋЕ НАС!
БРИГА ОВОГ ТИРАНИНА ЗА СВЕТ! МОЖЕМО ИСТРУНУТИ ОВДЕ!
FALK & BARRY 9/30
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved

АЕРОДРОМ ТАРАКИМА ЈЕ ЗАТВОРЕН
САМО ПЕТ МИНУТА ДО СЛЕТАЊА!
FALK & BARRY 10/1

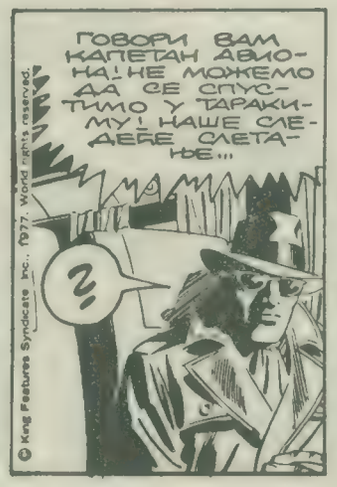
ГОВОРИ ВАМ КАПЕТАН АВИОНА! НЕ МОЖЕМО ДА СЕ СПУСТИМО У ТАРАКИМУ! НАШЕ СЛЕДЕЋЕ СЛЕТАЊЕ...
?!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ИМА ПРОБЛЕМА СА НЕКОМ МИСИЈОМ! ЗАТВОРИЛИ СУ АЕРОДРОМ!
ДИЈАНА!

МОГУ ЛИ ДА РАЗГОВАРАМ СА ПИЛОТОМ?
ИЗВОЛИТЕ, АКО ЈЕ ВАЖНО...

ЗАШТО НЕ МОЖЕМО У ТАРАКИМУ?
ТАМО ЈЕ НЕКАКВА ГУЖВА! ЗАБРАЊЕНО ЈЕ!
FALK & BARRY 10/3

ЈА МОРАМ ДОЛЕ!
ЕВО, ОВО ЈЕ КАПИТОЛ!
КАКО? ЈЕДИНО ДА ИСКОЧИТЕ!
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

CIPIRIPIJADA

DO GRANICE ČUDA

500 naj paketa

madioničarskih trikova i slatkiša

u svakom nagradnom kolu

posebna iznenađenja

2 x 50 učesnika u TV emisiji

SVE ONE STRANE DUGE na 3. kanalu

CIPIRIPI

Pošaljite deset dolova ambalaže
sa imunom omiljenog slatkiša ..... na adresu:
CIPIRIPIJADA P P 678 11001 BEOGRAD
Izvlačenje dobitnika madioničarskih trikova i slatkiša
izvršićemo : 1. maja, 1. juna, 1. jula
Izvlačenje učesnika u emisiji
SVE STRANE DUGE
12. i 26. aprila - 10 i 24 maja - 14 i 28 juna
Izvršićemo tri žrebanja pre svake emisije od pristiglih pošiljaka
ambalaže slatkiša

КАД САМ БИО МАЛИ: ДР МАРКО МЛАДЕНОВИЋ

ПРОФЕСОР ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

ПРОФЕСОР ДР МАРКО МЛАДЕНОВИЋ са 22 године дипломирао је на Правном факултету у Београду, са 24 постао најмлађи председник суда у родном Светозареву; добитник Октобарске награде за двотомно дело „Породично право" и награде „Светозар Марковић" за допринос развоју правне науке и социологије породице; један је од аутора Закона о браку и породичним односима у Србији; објавио 25 књига из области права, социологије породице и социјалне политике, једну из области публицистике и осам књига из области књижевности: збирке песама и пет романа.

Има два сина и петоро унучади и још увек глас „р" изговара на исти начин као кад је био „Марко Бујгија".

Кад мислим на детињство, никако не могу да заобиђем моје родно место, Јагодину, моју улицу, људе који су у њој живели. То је била чувена Левачка чаршија. Звали су је бисерном огрлицом Поморавља. Све су зграде биле ниске, кров је готово могао руком да се дохвати. На први поглед све је изгледало сиротињски, међутим, у тој улици било је нагомилано велико богатство. Ту су живели и своје радње држали еснафије, занатлије, трговци... Било је и ситних лопова и свакојаких људи.

Од свих мештана најјасније се сећам Буке, кочијаша који је возио црни фијакер. Носио је униформу са златним ширитима и мени је личио на принца из неке бајке. Бука нас је тим фијакером возио на наше имање које се налазило петнаестак километара од Јагодине. Ишла је цела породица: мој отац, увек упарађен, намирисан, са камашнама на белим ципелама, моја мајка са великим сламнатим шеширом и ми, деца, у матроским оделима. Ти наши излети на имање, или шетње по околини Јагодине, завршавали су се најчешће батинама јер смо, трчећи за лептирима, испрљали своја лепа одела. Отац је знао да нас испраши штапом који се завршавао сребрном дршком и који је увек носио са собом.

По природи сам био плашљив. Мада одличан ђак, осећао сам се несигурно, сваки час ме је обузимао стид, због свега и свачега. Највећа невоља било је моје слово „р" које нисам могао да изговорим чисто. Деца су ме исмејавала, звали су ме Марко Бујгија пошто сам једном, кад је требало употребити ту проклету реч, уместо бургија, рекао – бујгија! И дан-данас постоји цртеж једног мог друга на коме сам ја као вампир, са бургијом уместо трупа. Ни наставници често нису имали разумевања за мој шпрахфелер, па су на силу покушавали да из мене извуку чисто „р". Ја сам се трудио, вежбао, испадало је све горе, знојио сам се, хватала ме је паника. А онда ми је пала на памет сапасоносна идеја: измислио сам да је мој отац пореклом Француз, да у Паризу имам родбину и да сви говоре баш такво, моје „р", што је у француској неопходно да би човек правилно говорио француски. Идеја је била одлична само је имала једнуману: ја нисам знао француски!

У мојој улици становао је син једног богатог трговца који је учио француски приватно и знао је тај језик много боље од нас који смо га учили само у школи. Он ми је задавао највише мука јер ме је стално нешто на француском запиткивао и церекао се при том као сам ђаво.

Све ми је то дојадило. Морао сам нешто да предузмем. И, набавио сам све уџбенике француског језика од првог до осмог разреда, све речнике, све граматике, уопште све на том језику до чега сам могао доћи, и кренуо са учењем. Ни сада не могу да верујем да сам, свакодневно, и по десет сати, могао да учим речи, да мењам глаголе, да се преслишавам песмице. Где год бих ишао, носио бих са собом макар речник у који сам уписивао непознате речи и понављао их, мрмљајући, себи у браду.

То је било ратно време, тешко се живело, понекад није могло да се нађе ништа за храну па смо набавили једну козу да бисмо се прехрањивали њеним млеком. Е, ту козу сам ја чувао и док је она пасла траву и брстила грančице у оближњем шумарку ја сам мењао неправилне француске глаголе. Постепено сам дошао дотле да сам могао сам да састављам реченице, па онда да склапам мале говоре. Замишљао сам како их држим пред великим скупом мојих другова, зелених од зависти.

Коначно је дошао и тај дан. Била је 1945. година, зима. Сећам се, био је Свети Никола, слава мог школског друга код кога је дошло много деце из разреда. И – ја сам проговорио

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

француски! Моја победа је била велика. Говорио сам и говорио, течно и тачно, и више нико није могао да сумња у причу о француском пореклу. А моје „р" било је предност, не мана којој су се подсмевали.

Чини ми се да је мој живот од тада пошао другим током. Мање сам се стидео, постао сам сигурнији. Нисам више кришом носио свешчице и речнике по џеповима, већ сам јавно показивао своје знање где год сам могао. Постао сам стручњак за француски језик. Заволео сам поезију, нарочито француску. Набавио сам књигу „Сто најлепших француских песама" и научио напамет многе стихове Ламартина, Игоа, Бодлера и говорио их у оригиналу. То рецитовање било је за мене највећа срећа, то су били моји најлепши доживљаји, као неко ослобађање.

Затим сам заволео нашу поезију и, читајући је често и много, научио готово све песме Дучића, Ракића, Шантића. И сада их знам. А онда – почео сам и сам да пишем. Да ли су те песме биле добре, не знам. Немам их више и не могу сада да оценим њихов квалитет, тек, оне су ми помогле да међу друговима стекнем углед песника. У раној младости писао сам – а и какве бих друге у тим годинама могао – лирске, љубавне песме и позајмљивао их друговима да их, као своје, посвећују девојкама, баш као што је Сирано од Бержерака освајао срце прелепе Роксане кроз уста Кристијана. Као што видите, живот понекад успешно имитира књижевност!

Наставио сам да пишем песме. Када сам завршио гимназију, уписао сам се на Филозофски факултет, желећи да студирам књижевност, али, како сам био сиромашан, без стипендије, без запослења, прешао сам на Правни који сам завршио за две и по године и одмах се запослио. Све сањајући да ћу једном ипак да се бавим књижевношћу. Дуго за то нисам имао времена јер сам се посветио свом позиву. Тек после много година наставио сам да пишем и то највише о свом детињству. Написао сам и роман који се зове „Уклетници", јер смо живели у једно тешко време, уклето време ратно. Објавио сам и збирку песама која се зове „Возови који се не враћају", а прва песма у тој збирци почиње овако:

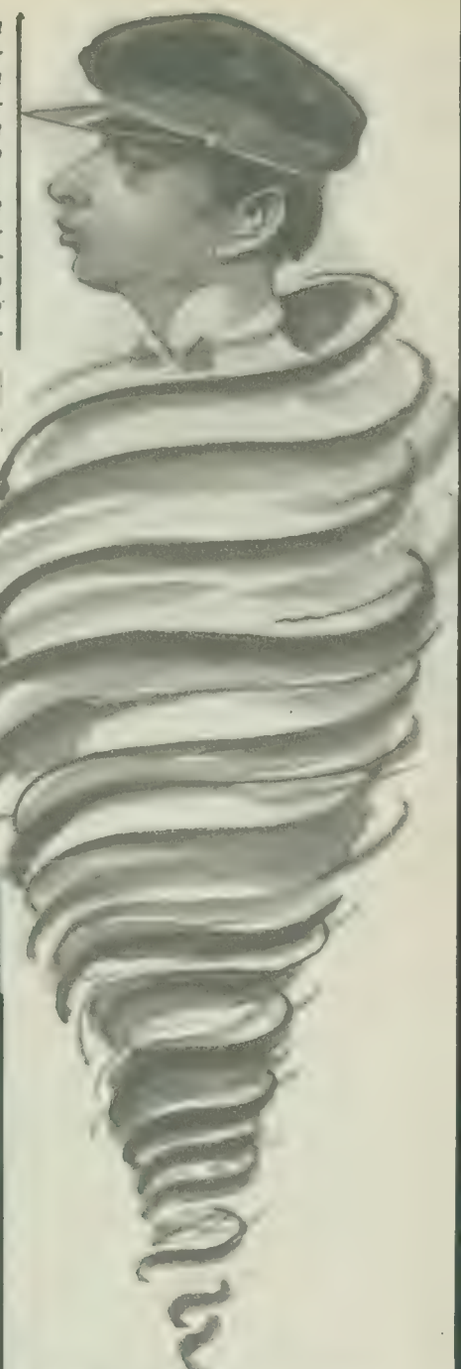

Илустровао: Бранa Јовановић

Давно сам кренуо са једне станице
нико ме није испратио
само пожутела јесен
и моје уплашено детињство.
Дете сам стиснуо у завежљај,
брижљиво га увезао заборавом,
пребацио га преко рамена.
Док сам путовао у престоницу
хтедох да га избацим кроз прозор
да нико не види.
Али нисам.
Оно је остало на мојим леђима и данас.

Понекад помислим да је цео мој живот произишао из оног мог фаличног слова „р" и ината који ме је ослободио стидљивости и упутио у поезију. Инат није баш увек лош занат!

НАЈХРАБРИЈИ ИЛИ НАЈЛУЂИ ПЛИВАЧ СВИХ ВРЕМЕНА

ПОКАЗАЋУ ЈА ЊИМА!

Едвард Мај, казанџија из Сканторпа у Британији, једини је човек који је покушао да преплива канал Ламанш потпуно сам, без икакве пратње. После оног што му се догодило ниједном живом бићу, осим рибама, није пало на ум да подухват понови. Остао је први и последњи

Све до маја 1954. Едвард Мај био је један од многих који су се врзмали око Ламанша с пустом жељом да се с њим ухвате укоштац. Мај је имао и висину, и тежину, и грађу пливача на дуге стазе, али је био спор и зато је његова молба да учествује у тркама преко овог канала који раздваја Француску и Енглеску двапут одбијена.

Ето, због тога је четрдесетчетворогодишњи Мај залео да то изведе соло. „Показаћу ја њима да могу и без њихове помоћи!", изјавио је пркосно када је по други пут одбијен.

Ниједан пливач пре њега није ни у сну помишљао, а камоли се усудио да препливава Ламанш сам, то јест без организоване пратње. Јер, воде Ламанша су веома опасне и крајње варљиве. То је, пре свега, једна од најпрометнијих бродских линија на свету и пливач солиста никад не зна с ким ће да се судари. Медузе, морски коров где му место није и нафтне мрље само су узгредна непријатност.

На Ламаншу и усред лета често пада киша, подижу се изненадне олује, вода је увек хладна као лед, таласи високи. Осим замора, грчева и морске болести пливачев највећи непријатељ су јаке плиме због којих се ширина канала на потезу за препливавање од око 36 километара често претвара у бесконачно цик-цак пливање и до 70 километара што може да потраје и 25 сати од једне обале до друге.

Колико Ламанш уме да буде непријатан, чак једва подношљив, могу да потврде сви, па и долепотписана, који су имали несрећу да га по рђавом времену прелазе и у огромном фериботу. Чак и у прописној пратњи лекара, људи који из чамаца додају храну, тренера и, изнад свега, искусних каналских пилота, до 1950. године од 260 покушаја препливавања Ламанша 225 није успело.

Стене Довера на видику

Упркос свему томе и преклињању француских обалских власти, Едвард Мај био је непоколебљив и током августа 1954. припремао се за авантуру свога живота што је темељније и стручније умео и могао.

Знајући да ће сам успут морати да се храни, он је од велике лимене конзерве за кафу направио корпу и увчрстио је у напумпану унутрашњу аутомобилску гуму. У тој корпи налазио се компас, две боце рума за загрејавање, истранжирано пиле, шећер и бисквити.

И ујутру 23. августа 1954. Едвард Мај се спустио на обалу Рта Грин на француској страни и бодро укорачио у море вукући за собом за ку-

паће гаћице привезану гуму с провијантом. Публика на обали се крстила.

Почело је веома добро, чак сувише добро. И после пет сати пливања, када је огладнео и машио се гуме да узме нешто да презалогаји установио је како је вода однела и пиле и бисквите. Меј није сматрао да је то нешто због чега би се требало обесхрабрити. Потегао је добар гутљај рума и наставио даље.

Пливао је још један сат и његовом усхићењу није било краја када је, истина у великој даљини, угледао чувене огромне беле стене Довера на тлу родне Енглеске. „Био сам спокојнији и сигурнији у себе него икада", испричао је касније. „Сунце је сијало и небо било чисто и плаветно."

Нашао је спасиоце

Али, како то већ бива на превртљивим водама, време се изненада променило. Небом су се ваљали црни облаци, дунуо је јак ветар и пљуснула хладна киша. Плима је променила правац и ћуд и чак је и Меј схватио да неће допливати до родне груде. Зато је мудро окренуо леђа оним белим доверским стенама и запливао назад према Француској.

Обалским властима је, у међувремену, јављено да покушај господина Меја очигледно није успео, то јест да се он није појавио ни близу енглеске обале, и започела је потрага. Два британска разарача, хеликоптери, авиони, сви бродови у том часу у Ламаншу и чамци бродске страже претраживали су стопу канала не би ли нашли Меја или оно што је од њега остало.

Чинило се да је то безнадежно трагање: циљ величине човечије главе и руке у сивој непрегледној маси побеснелих валова! А, наравно, није помогло ни то што се Меј кретао у смеру супротном ономе где су га спасиоци очекивали. Убрзо је постало јасно да ће се Меј спасти само ако он нађе њих. Неким чудом он је то и успео.

Два сата пошто је променио смер, мртав уморан и, чак, помало у очајању, Меј је на хоризонту угледао јарболе брода. Одмах је прешао на краул, затим на дозивање и махање рукама. И, на његову велику и случајну срећу, посада финског пароброда га је приметила. У року од два минута неустрашиви пливач нашао се на палуби.

Едвард Меј био је горко разочаран неуспехом и, без обзира што је смрти гледао право у очи, почео је да планира следеће соло препливавање чим је крочио на копно. Није дозволио ни да га саобраћајни удес сутрадан по спасавању, због кога се нашао у болници, дуго омета у намери.

Закон не забрањује

Чим се опоравио, Меј се пун одважности и наде поново нашао у Француској спреман за нови подвиг. Али, Французи су били другог мишљења: одмах у Калеу одузет му је пасош и телефоном потражена упутства из Париза.

На њихову жалост Француско Министарство унутрашњих послова је одговорило како не постоји закон који би дотичном господину, или било коме другом, забранио да препливава Ламанш колико пута му срце жели. Министарство је препоручило да му се отворено каже да, по свој прилици, срља у смрт.

Меј је одбио да послуша овај искрени савет, ако га је уопште и чуо. Ипак је побољшао личну безбедност причврстивши на аутомобилску гуму с намирницама металну шипку с две светиљке.

У цик зоре 8. септембра 1954. неустрашиви пливач на дугачке стазе нашао се на обали Рта Гри спреман да поново покуша против Ламанша само сопственим снагама. У почетку се забринутим посматрачима учинило како се Меј колеба. Преварили су се.

Тачно у 4.30 ујутру он се свукао, намазао тело троструким слојем масти ради заштите од хладноће, ставио наочаре за пливање, гумену капу, око руке причврстио компас и ушао у воду. Гомила је видела да плива снажно и брзо и то је последње што су видели. До краја дана од њега више није било ни трага ни гласа.

Опомена за сва времена

Брига се претворила у панику када су увече таласи достигли висину од близу два метра а ветар дунуо брзином од 50 километара на сат. Дат је знак за офанзиву у којој су учествовали сви чамци за спасавање из Довера и Волмера, авиони Британског краљевског ваздухопловства и Ваздухопловних снага Сједињених Америчких Држава, обалске страже и Британије и Француске, најбржи глисери и дванаестак бродова. Свим лађама у Ламаншу јављено је да осматрају а у приправности су се налазили и амерички ратни бродови и њихови хеликоптери.

После подужег узалудног трагања Меј је, најзд, примећен. Посада британског танкера „Сан Вито" угледала је у мору човека на око 6,5 километара југоисточно од брода светионика Саут Гудвин.

Чим су му се приближили колико је то било изводљиво, видели су га како очајнички маше рукама и дозива помоћ. Први официр је преко палубе избацио гумени чамац за спасавање, али двадесетак метара далеко од сасвим изнемоглог Меја.

Танкер се окренуо да би му се више приближио и, када је маневар завршен, човека у мору више није било. Огромни таласи ваљали су само аутомобилску гуму.

Током целе ноћи и „Сан Вито" и цела спасилачка флота узалуд су тражили Едварда Меја. Нису га нашли ни следећег јутра и схватили су да је даље трагање бесмислено.

Неколико недеља касније море је избацило Мејов леш на пешчану обалу код Бургена у Холандији. На зглавку руке још му се налазио компас.

Казанџија из Сканторпа, који је сам самцит покушао да победи море, најзад је нађен. За собом је оставио ужасну опомену, удовицу и деветоро сирочади.

Бојана Дожић

Илустровао: Брана Јовановић

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ: MYSTERIOUS WAYS

Текст и музика: „U2"
Изводе „U2"

ТАЈАНСТВЕНИ НАЧИНИ

Johny take a walk
With your sister the moon
Let her pale light in
To fill up your room
You've been living
underground
Eeating from a can
You've been running away
From what you don't
understand
She's slippy
You're sliding down
She'll be there
When you hit the ground
It's alright... it's alright
She moves in mysterious ways
Johnny takes a dive

With your sister in the rain
Let her talk about the things
You can't explain
To touch is to heal
To hurt is to steal
If you want to kiss the sky
Better learn how to kneel... (on
your knees boy!)
She's the wave
She turns the tide
She sees the man inside the
child
It's alright... it's alright
She moves in mysterious ways
It's alright... it'alright
Lift my days... light up my
nights
One day you'll look back
And you'll see
Where you were held now
By this love
While you could stand there
And now move on this moment
Follow this feeling
It's alright... it's alright
Sje moves in mysterious ways
It's alright... it's alright
We move through miracle days
She moves in mysterious ways
She moves with it
Lift my days and light up my
nights

Џони прошетај
Са својом сестром
месечином
Пусти да њена бледа
светлост
Испуни твоју собу
Живео си у подземљу
Јео из конзерве
Бежао од оног
што не разумеш
Она је клизава
Ти се спушташ
Она ће бити ту
Када лупиш о земљу
У реду је... у реду је
Она се креће на тајанствене
начине
Џони зарања
Са твојом сестром у киши
Пусти је да говори о
стварима
Које не умеш да објасниш
Додир је излечење
Увреда је краја
Ако желиш да пољубиш
небо
Прво научи да клекнеш
(на колена, дечко!)
Она је талас
Она зауставља плиму
Она види човека у детету
Она се креће на тајанствене
начине
У реду је... у реду је
Разведри ми дане... осветли
ноћи
Једног дана погледаћеш
уназад
И видећеш
Где си се до сада задржао
Уз ову љубав
Док си могао да стојиш
тамо
Сад се покрени овог
тренутка
Прати овај осећај
У реду је... у реду је
Она се креће на тајанствене
начине
У реду је... у реду је
Идемо кроз чудесне дане
Дух се креће на тајанствене
начине
Она се креће са њим
Разведри ми дане и осветли
ноћи

НЕЖЕЉЕНА ПОЧАСТ

За важну привредну грану туризам, додатних атракција изгледа никада нема довољно. Тако је у једној малој лондонској улици, у туристички популарном Ковент гардену, на сасвим обичној кући постављена метална плоча са натписом: „Овде је од 1967. до 1975. живео аутор филмова Монти Пајтон". Будући да је он измишљени лик по коме је названа чувена хумористичка серија „Летећи циркус Монтија Пајтона", јасно је да је реч о још једној шали њених аутора. Међутим, познатом и цењеном музичару Ван Морисону догодило се нешто сасвим друго. Удружење блуз музичара из Белфаста, његовог родног града, у његову част поставило је на кући у којој је некада живео плочу са натписом: „Певач и композитор Ван Морисон живео је овде од 1945. до 1961."

На прослави поводом постављања табле нашли су се амерички блуз гитариста Бади Гај, Морисонов ујак, старе комшије и музичари из краја, док се Морисон није појавио, али се подразумевало да све то одобрава. Две недеље касније огласили су се Морисонови адвокати који су захтевали да се табла скине, што је и учињено. Објашњење је било једноставно: њиховог клијента нису питали за одобрење да се табла постави. Невоља је у томе што је Морисон на свом последњем албуму „Hymns To The Silence" са доста носталгије, али и ироније, певао о Белфасту и својој старој улици па су неки локални политичари то прогласили непатриотским понашањем. Сада су, вероватно, измирили рачуне.

У своју релативно кратку музичку биографију, јер има само 22 године **MARTIKA** може да упише добро примљен први хит са песмом „Toy Soldieers" а ове зиме изашла јој је нова плоча „Martika's Kitchen". У припремању плоче највише јој је помогао Принц, већ пословично везан за нове, младе певачице. То, за њу сасвим ново искуство, очигледно је било драгоцено:

– Принц је јединствен, магичан, прави анђео – каже Мартика. – Схватила сам да ме поштује. Једном ме описао као цвет који тек што је почео да се отвара. Он већ дуго ради, годинама је у музичком послу, а ја сам тек на

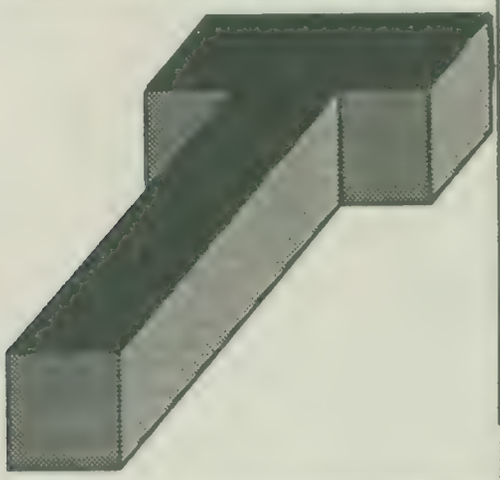

почетку и чини ми се да у мени види будућност. И очигледно жели да буде део те будућности.

Његов утицај на Мартикиној новој плочи је очигледан. Њих двоје су се трудили да покажу како је Мартика сазрела, како нуди озбиљнију музику и како се удаљава од песмица за тинејџере.

– Одувек сам осећала да ће моја музика успети – наставља Мартика. – Моје најбоље песме као да су настале саме од себе. Можда зато не волим спектакуларност и славу, све оно што се у поп свету подразумева.

Радећи на овој плочи, Мартика се није трудила да личи на певачице које су пре ње снимале са Принцом, али и даље је очигледно да тражи себе. Део музичке критике зато је благонаклон према њеној новој плочи тврдећи да само стрпљиво треба сачекати још неколико година када ће понудити зреле песме лишене почетничког саплитања.

МУЗИЧКА ПОШТА

Ћао,
Желеле бисмо да знамо нешто више о певачу Марку Алмонду.

Ивана и Даца

Питер Марк Алмонд рођен је 9. јула 1959. године у Саутпорту, у Енглеској. На факултету се упознао са Дејвидом Балом са којим је 1979. основао дует „Soft Cell". Бал је писао музику за Алмондове позоришне комаде, а Алмонд текстове за Балове инструменталне. Први велики хит била им је песма „Memorabilia". Деби албум „Non Stop Erotic Cabaret" објавили су 1981. На мини албуму „Non Stop Ecstatic Dancing" из 1982. нашли су се њихови хитови ремиксовани за дискотеке. Дуо је још објавио плоче „The Arto Of Falling Apart" (1983), „This Last Night In Sodom" (1984) и овом плочом су окончали заједнички рад. То је могло и да се предвиди јер је Алмонд истовремено већ радио и друге пројекте. Под називом „Marc & The Mambas" са различитим музичарима снимио је плочу „Untitled" (1982) на којој је, поред својих песама, снимио обраде Жака Брела, Лу Рида и других. Под истим именом годину дана касније објавио је дупли албум „Torment And Toreros". Током соло каријере објавио је Stories Of Johnny" (1985), „Moother Fist And Her Five Daughters" (1987), „Singles" (1987), компилација, „The Stars We Are" (1988), „Enchanted" (1990), и компилацијски албум са ремиксованим песмама које дају целовит преглед његове каријере „Memorabilia-The Singles" који је прошле године објављен лиценцно и код нас. Крајем прошле године у Енглеској му је изашао најновији албум „Tenament Symphony".

● ● ●

Драги Забавниче,
Објави нешто о Бон Скоту, славном певачу групе AC/DC који је преминуо 19. фебруара 1980. године.

Саша и Ендре из Сенте

Роналд Скот је рођен 9. јула 1946. у Шкотској, преселио се у Аустралију и током шездесетих радио је као техничар на турнејама различитих група да би 1974. постао певач састава AC/DC.

Здраво.
Ја сам из Скопља и желео бих да знам које је албуме издала група „Леб и сол". Хвала ти унапред.

Попе

За 15 година колико постоје објавили су плоче: „Леб сол" (1978), „Леб и сол 2" (1978), „Ручни рад" (1979), „Бесконачно" (1981), „Следовање" (1982), „Акустична трауме" (1982, дупли живи), „Калабалак" (1983), „Тангента" (1984), „Звучни зид" (1986), „Као какао" (1987), „Путујемо" (1989), „Zodiac" (1990, музика за балет, само на компакт диску), „Live in New York" (1991) и „CD колекција Леб и сол" (1992).

Пре тога имао је мањих невоља са законом и када се пријавио за војску, одбијен је због асоцијалног понашања. То га је приближило браћи Јоунг који су основали групу. Са њима је снимио серију успешних албума и наступао на готово свим континентима све до фебруара 1980. године када је током снимања плоче у Лондону једне вечери са пријатељем, музичаром Алистером Кенером отишао у клуб „Мјузик Машин" да слуша неке групе. Те вечери обојица су доста попили и док га је Алистер возио кући Скот је заспао у колима. Више се није пробудио. У болници су утврдили да је умро од превелике количине алкохола. Његово место у групи заузео је Брајан Џонсон, бивши певач састава „Geordie".

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Када ме жена буди, увек ми каже добро јутро чак и ако се деси да је већ вече."

Кит Ричардс („Rolling Stones")

ШУМСКИ ДУХ

ВЛАДИСЛАВ БАЈАЦ

Шиша – песме посвећене камелеону

Чули сте за Мадагаскар? Е, тамо постоји место Амботетсе које припада племену Мендијавата. Њихов најважнији члан зове се поглавица, а први до њега већ вековима је врач. Његово место заузимам ја, по имену Ретрама.

Од мог посла заједница има вишеструку корист. Осим што саплеменике лечим од свакојаких болести тела, ја водим рачуна о чистоти мисли сваког појединца. Када се неком од њих у главу увуку шумски или неки други духови, ја их истерујем. Посао ми није лак, али човек на све навикне. Понекад имам и теже случајеве. Тада се са оболелим издвајам из племена и одлазим у шуму, у удаљену колибу на врху брда. Тамо остајемо све док мом сапутнику не постане добро. Понекад се враћам сам.

Најомраженије створење мога племена је камелеон. Већ то је био довољан разлог да о њему сазнам што више. Колико свог непријатеља познајеш, толико си у стању да га побеђујеш. Сећам се својих почетака. Све оно што ми је отац пренео о њему није било довољно. А и како би, када их на нашем острву има преко четрдесет врста. А ниједан није истих особина. Ни величине. Само назива за њих међу нама има шездесет, а изрека тачно седамдесет и шест. Ту су четири легенде, различита веровања и велики број шиша – песама посвећених камелеону. Но, највише припадника нашег племена верује да су све врсте и величине овог створења, без обзира на међусобне разлике, заправо шумски духови. Отуда вероватно и претпостављате да највише посла имам управо покушавајући да из свачијег страха истерам ове шумске духове. Ниједна врста мог лечења не подразумева повређивање или убијање камелеона. То не чини ниједан припадник племена. Пре ће се догодити да усмртим болесника него да нашкодим камелеону. Јер, и ја верујем у њихову духовност. Осим тога, они су и многобројнији од нас: племена на острву има осамнаест, а њихових врста четрдесет и једна!

Зашто поново помињем њихов број? Па зато што никоме није било познато откуд се толико врста разножило баш у околини Амботетсеа. Нигде, ама баш нигде на свету, није било могуће наћи толики број различитих врста. Чак ни на местима која су, књиге кажу, по свим условима бивала скоро идентична овоме. Многи су били склони да загонетку објасне управо овом речју „скоро": јер, мислили су, она је указивала на могућност постојања два потпуно истоветна места. Можда. Ја сам мислио другачије. Касније ћу вам рећи и зашто. Чини ми се да је најбоље ово уверење појаснити једним од многобројних примера које сам имао у пракси.

Поглавица је имао свог личног пробача хране. Звао се Котром. За разлику од свих других култура, наша је ово занимање изузетно ценила. Пробач хране не само да није био слуга коме живот није вредео ништа, већ је био најстарији и најискуснији припадник племена. Котром је овај посао добио тек у својој дубокој старости када се вратио са једног од безбројних путовања по другим земљама света. Са њих је донео неизмерно искуство испробавања невероватнијих врста јела, што му је међу нама обезбедило дубоко поштовање. Временом, његове оцене квалитета справљене хране надвисиле су првенствени задатак да сачува живот своме владару. Јела је одбијао ако нису била савршено направљена. И најмања ситница била је довољна да куварска колонија отрпи грдњу, а понекад и казну.

Међутим, после неколико година догодила се веома чудновата ствар. Пробајући једно јело, Котром је добио грчеве у стомаку од којих се сав пресамитио. Лице му је одавало знаке великог бола. Сви су одмах помислили да је јело затровано. Поглавица је наредио стражи да на окупу држи куваре и све који су могли на било који начин имати додира са јелом. Испоставило се да сам ја у овоме имао најтежи задатак. Када сам Котрома прегледао, било је несумњиво јасно да није био отрован, али даље од тога нисам могао ићи. Једноставно, нисам знао од чега болује. Пошто је то код поглавице изазвало недоумицу, па и неповерење у моје знање, морао сам смислити начин да га у своје убеђење уверим. Наставио сам да једем храну из Котромове посуде коју је он управо започео. Није ми се ништа догодило. Да бих све присутне уверио у то, остао сам крај поглавице читавог дана седећи пред његовим очима непомичан. Иако се после тога уверио да храна није затрована, није се усудио да је куша. У међувремену, и Котрома је бол напустио. Али, настао је нови проблем: поглавица није хтео ништа да окуси без свог пробача хране. Пошто је већ поодмакло време и за следећи оброк, Котром је приступио свом послу. Сада то више није био само задатак јер је и он после толике паузе био веома гладан. Догодила се иста ствар. Опет је добио грчеве и поглавица се успаничио. Ја сам опет извршио преглед са истим резултатом, а потом опет појео храну која је изазвала болове. Није ми се ништа догодило. Овога пута је и неколико кувара пристало да поједе исти оброк. Ни њима се није догодило ништа. Поглавица је тек тада показао свој страх. Ја сам био збуњен. Котроми је бол брзо престајао, али шта год да је пробао (а давали смо му разноразна јела) грчеви су се понављали. Пред собом сам имао два проблема: требало је што хитније открити узрок ове болести јер су и Котром и поглавица остајали без неопходне хране. Гладовање је могло да се издржи, ипак, само одређени број дана.

Котромин организам није, срећом, лоше реаговао једино на воду. Тако поглавица барем није одбијао да пије. Али, мене то није спасавало од неопходности проналажења хитног решења. Морао сам, по цену грешке, брзо да реагујем. Одлучио сам да Котрома поведем са собом у колибу на врху брда.

У осами сам успео да га натерам да ми без икаквог реда прича о разноразним догодовштинама које је доживео на својим путовањима по свакаквим световима за која моје племе није ни чуло. Наслушавши се најчудовишнијих прича у једном једином дану, поверовао сам у своју сумњу: Котрома је морао запосести неки од шумских духова!

Хитро сам приступио својим опробаним начинима откривања врсте којој би шумски дух болесног припадао. За то ми је било потребно недељу дана рада. Време ме није бринуло, сада када сам био сигуран у исход. Али, замка ме је тек чекала: у Котроми није било ниједног од четрдесет и једне врсте до тада познатих духова!

Уплашио сам се. Шта сада

чинити са бесповратно изгубљеним временом? Саплеменици су ме свиралама из даљине редовно обавештавали о непромењеном поглавичином стању. Такво стање владало је и Котромом. Ни ја се нисам много боље осећао, иако сам ја редовно јео а њих двојица нису.

А шта ако постоји још која врста шумског духа? У том случају морао бих пронаћи ту нову врсту камелеона коју нико никада није видео! Ако ни ја, који сам се толике године бавио њима, нисам успео да видим четрдесет и другог, како сам могао очекивати да га у неколико задатих дана пронађем? Могао сам да га измислим, али то би помогло само мени и никоме више.

Натерао сам Котрома да ми даље прича о местима које је посетио на далеким путовањима. Ниједан детаљ ми није био од користи. А онда, једнога часа, док сам га већ једва слушао, нешто ми је у причи засметало. Замолио сам га да ми ту причу врати на почетак. Сада сам пажљиво слушао сваку реч. Није ми требало много да схватим да ми описује Ампотетсе, наше станиште. Опоменуо сам га да говори о нашем родном Мадагаскару, племену Мендијавата а не неком које је видео на пропутовању. Али, он ми је упорно говорио да се то племе зове Толкозо, у месту Броброн, на полуострву Шигенек. Збунио ме је. Разум му није био помућен, а говорио је глупости. Како су могла постојати два различита, а уједно иста места? Када сам му то рекао одговорио ми је потпуно мирним гласом:

– Али, ја ти нисам рекао да су постојала или да постоје у исто време!

Пошто је остајао доследан ономе што је тврдио, морао сам себе убедити у могућност „случајности" постојања два истоветна места.

Испробао сам га на, за мене, користан начин: замолио сам га да ми наброји имена свих камелеона, што он није могао знати. И не само он, већ нико осим мене!

Набројао је све врсте! Запањен, питао сам га да ли зна текстове осам циција – песама посвећених камелеону. То није била тајна знати их; тиме сам себи омогућавао време за размишљање. Записивао сам имена свих камелеона које је набројао и тек тада установио да је један био вишак! Важнији од изненађења био ми је податак да, дакле, на свету не могу постојати два истоветна места. Но, када боље промислим, зашто сам журио са закључком. Требало је прво открити тајну новог камелеона.

Питао сам га шта он о њему зна. (Звао се Утоп.) Рекао ми је да он представља савршенство. А то је могло значити само једно: Котром је постао савршен у пробирљивости. Није због гога могао више да свари ниједну врсту хране. Постало је јасно да га овога духа морам ослободити како бих спасао и поглавицу. Котром ми је опет помогао: рекао је да зна Утопов цицци. Док је певао песму, бележио сам њене речи и ноте. Речи ми нису ништа говориле, али зато тонови јесу: овај шумски дух био сам ја!

Откриће сам примио мирно. Јер, биће то још једна решена загонетка и још један оболели мање. Једина оригиналност састојала се у следећем: биће то први случај када се излечени из колибе са врха брда враћа у село – без мене.

Илустровао: Добросав Боб Живковић

Наравоученије: савршенство је пролазно, али није илузија.
Камелеони су духовна бића

286/16 1490 DEM

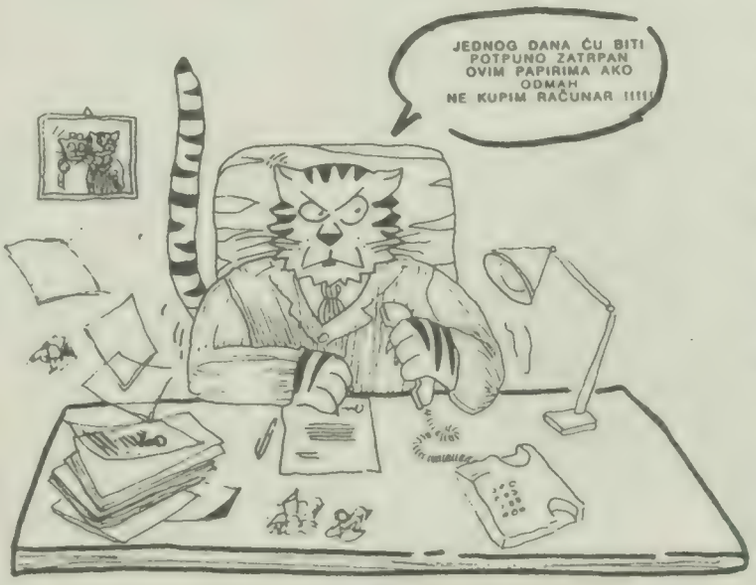

MOST
MOST
MOST
MOST
MOST
MOST

RAČUNARI

ISPORUKA ODMAH
GARANCIJA GODINU DANA
NAJNIŽE CENE
TEHNIČKA PODRŠKA

IZNENAĐENJE

NA SAJMU TEHNIKE
OD 11. 5.- 15. 5. 1992.

OSNOVNE KONFIGURACIJE

MOST JUNIOR 286/16MHz	**1,490 DEM**
MOST EXPERT 386/25MHz	**2,090 DEM**
MOST ASSISTANT 386/33MHz	**2,390 DEM**
MOST GENIUS 386/40MHz	**2,490 DEM**
MOST GOLIATH 486/33MHz	**3,590 DEM**

- Svi računari sadrže floppy drive 5.25"/1.2MB ili 3.5"/1.44MB, tvrdi disk "Microscience" od 52MB, "Hercules" kompatibilan grafički adapter, monohromatski paper white monitor, ASCII tastaturu, instaliran MS DOS 4.01 i uputstvo na srpskom jeziku.
- 286 i 386 računari: 1MB ili 2MB RAM memorije, mini tower kućište
- 486 računari: 4MB RAM memorije, tower kućište
- Uz računare sa VGA Color monitorom: miš besplatno!

DOPLATE ZA VEĆE ZAHTEVE

Mono VGA monitor "Supercom", SVGA grafička karta "OAK" OTI-037, 800x600/256kB	150 DEM
Kolor VGA monitor "Hyundai", SVGA grafička karta "Trident" TVGA 9000A, 1024x768/512kB	590 DEM
Tvrdi disk 100-130MB	500 DEM
Tvrdi disk 200-210MB	900 DEM
Floppy disk 3.5"/1.44MB	159 DEM
RAM 1MB	125 DEM
Matematički koprocesor 287/12MHz	190 DEM
Matematički koprocesor 387/25MHz	380 DEM
Matematički koprocesor 387/33MHz	420 DEM
Tower kućište	235 DEM

ŠTAMPAČI

"EPSON" LX 850, 9-pinski, A4	690 DEM
"EPSON" LQ 570,24-pinski, A4	790 DEM
"EPSON" LQ 1070,24-pinski, A3	1,295 DEM
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ IIIp	*zvati*
Laserski štampač "Hewlett Packard" HP LJ III	*zvati*
Memorijsko proširenje 1MB za HP štampače	285 DEM

DEALERSKA PRODAJA

Budite prodavac "Most" računara! Rado ćemo Vam pomoći da i Vaša firma uzme deo kolača na tržištu računara. Pripremili smo program specijalnih popusta za opremu namenjenu daljoj prodaji. Ponudite u Vašem prodajnom programu naše računare – kupci ih već poznaju kao kvalitetne i pouzdane.

U aprilu "Most" otvara u Bescarinskoj zoni u Smederevu magacin i predstavništvo. Oprema kao u Hong Kongu, u SAD ili na Tajvanu, uz isporuku u roku od tri dana. Standardne konfiguracije stalno na lageru, komponente po posebnim zahtevima isporučujemo u najkraćem roku. Mogućnost plaćanja "Mostu", ili kompaniji "De Brug", Roterdam, Holandija.

Cene izražene u nemačkim markama (DEM) • Plaćanje u dinarima, po dnevnom kursu na tržištu u Beogradu • Garancija 1 godina • Isporuka odmah po uplati

TEHNIČKA PODRŠKA I SERVIS

Svakog radnog dana od 10 do 14 časova. **HOTLINE: 011/672-682.** Korisnici sistema za komunikacije "SEZAM" mogu nas kontaktirati u konferenciji MOST.

OVLAŠĆENI DISTRIBUTER

U Sava Centru svakog radnog dana od 10-18 časova.
Tel. 011-222-43-22/492

BEOGRAD, KRALJA BODINA 2, TEL. 011/ 422-170 FAX 011/ 426-144

РЕКЛИ СУ...

ЧУВЕНИ ФИЛОЗОФИ

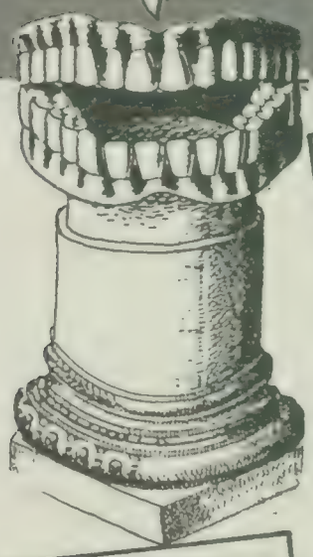

Оно шта нас искуство и историја уче јесте да људи и владе нису научили ништа од историје.

Георг Вилхелм Фридрих Хегел
немачки филозоф
(1770–1831)

Човек је по природи политичка животиња.

Аристотел
грчки филозоф
(384-322. пре н.е)

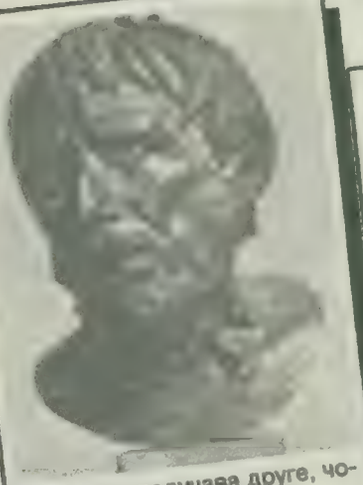

Слобода се састоји у чињењу свега што неко жели.

Џон Стјуарт Мил
енглески филозоф и економиста
(1806–1873)

Добро људи је главни закон.

Цицерон
римски државник и филозоф
(106–43. пре н.е)

Чак и док подучава друге, човек учи.

Сенека
римски филозоф и писац
(4. пре наше ере до 65. н.е)

„Cogito, ergo sum" (Мислим, дакле постојим).

Рене Декарт
француски математичар и филозоф
(1595–1650)

Срећа није идеал разума него имагинације.

Имануел Кант
немачки филозоф
(1724–1804)

Ако Бог не би постојао, требало би га измислити.

Волтер
француски писац и филозоф
(1694–1778)

ЕНИГМАТИКА

Уређују: М. Јеленковић и З. Зељковић

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

За усправно вам дајемо уобичајене описе, а за водоравно већ готова решења сврстана по азбучном реду. Уколико исправно решите укрштеницу, у првом водоравном реду, добићете име и презиме америчког глумца са слике. Овај глумац је стекао велику популарност улогом Брендона Волша у тв-серији „Беверли Хилс".

ВОДОРАВНО: АКОНИТИН, АНАСТАС, АРЕОМЕТАР, АТИНА, АФЕРЕ, БАР, ДОЛА, ЕАК, ЕЗ, ЕКО, ИСКРИВИТИ, ИТО, КА, КАРАН, КИСТАРИ, ЛИВАТИ, НАПРЕД, НАСТАВАК, ОШТРО, ПРИ, РОНИТИ, СТОЛАЦ.

УСПРАВНО: 1. Врећа – Име глумца Берчека, **2.** Вештина препирања – Наизглед, **3.** Храна, јело – Део столице, **4.** Враг, ђаво – Пребивалишта, настамбе, **5.** Окречити, омолови – Староегипатско божанство, Птах – Иницијали фудбалског тренера Топлака, **6.** Река у Банату – Изравнати, **7.** Кичмењак са перјем – Вршити кресање, **8.** Симбол радијума – Име фолк-певача Авдића – Гроф, **9.** Индијанско племе у Северној Америци, **10.** Симбол сумпора – Шаренило – Ознака за волт, **11.** Велике дивље коке, **12.** Руско женско име, Лариса – Коњ у народној песми, **13.** Трговци иконама.

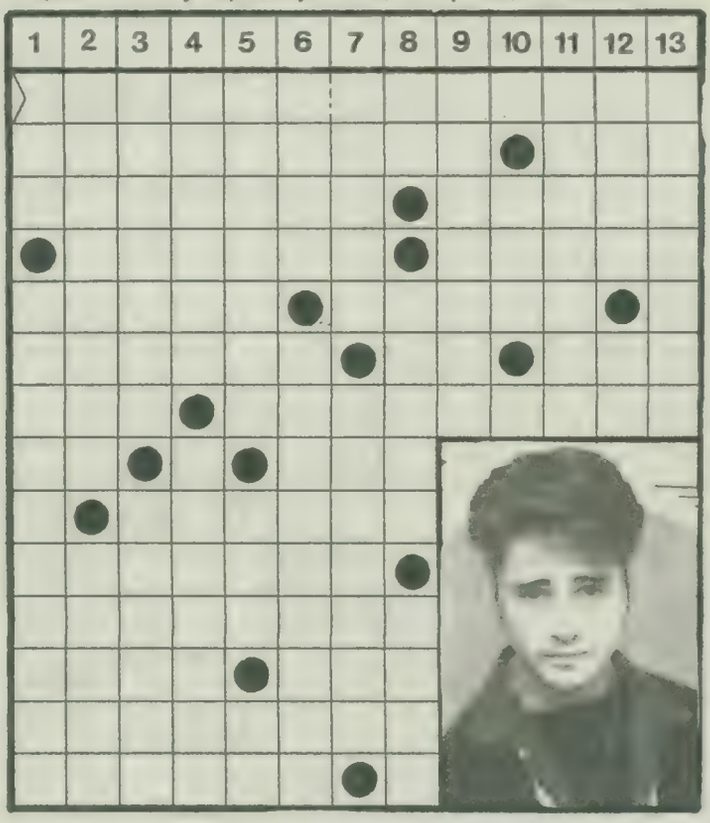

РАЗЛИКЕ

Горњи и доњи цртеж разликују се у седам детаља. Знате ли који су?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ВЕСНА ЈЕ НАША СВЕТЛОСТ

Код Словена су од давнина за почетак овог годишњег доба везани многи народни обичаји, магијске радње, разна веровања и слично. У словенској митологији помиње се Весна, богиња пролећа и младости.

Осим имена богиње пролећа; реч весна у старословенском језику означавала је и пролеће као годишње доба. Она се и данас јавља у неким савременим словенским језицима (руски, украјински, пољски) као назив за доба године. У нашем језику је нема, али се понекад користи у песничким изразима. У народном говору за јагорчевину, једног од првих весника пролећа, употребљава се и назив веснача који води порекло од старословенске речи весна.

Пролеће се рађа 21. марта, а прелази у лето 22. јуна. У једној календарској години живи 94 дана. По многима, то је најлепше годишње доба. Људи су га овековечили у именима

Весна се јавља и као женско лично име. Настало је у новије време, највише под утицајем поезије. Веца и Веки су најчешћа имена одмила настала од њега. За ово лепо словенско име народ употребљава и друге надимке као што су Века, Веса, Вела.. Весница је деминутив од Весна који се понекад јавља и као лично име. Чеси и Словаци за њега користе имена одмила Веснушка, Весninка, Веска...

Словаци имају и презиме настало по пролећу. Оно је изведено од придева јарни који значи пролећни. Ово презиме постоји и у хрватској средини. Срећемо га у Доњој Дубрави и Которима код Прелога и Мурском Средишћу код Чаковца.

Бригита = Весна = Рабија

Називи пролећа, од разних народа и у разним језицима, такође воде порекло од староиндијске речи вас – а нордијска реч вор и персијска бехар значе пролеће.

„Обнављање земље пролећем" догађа се сваке године. Долазак новог пролећа изражен је и у скандинавском личном имену Ворни (вор – пролеће ни – ново, па се његово значење преводи као „ново пролеће"). Ова реч присутна је и у сложеном имену Ворбрит. Она је придодата женском Брит, скраћеници од древног германског имена Бригита. Оба ова имена спадају у групу новијих скандинавских женских имена. Скандинавци имају и презимена која су настала по пролећу. Именица вор, без икаквих додатака истовремено се јавља и као скандинавско презиме – Вор. Присутна је и у сложеним нордијским презименима Ворберг – пролећни брег, Ворби – пролећни Град, Ворстром – пролећна река...

Персијска реч бехар, осим што значи пролеће, означава и цвет воћке. Налазимо је и у нашем језику и углавном има ово друго значење. Без икаквих додатака истовремено се јавља као персијско и име и презиме. Ово презиме носио је и познати ирански поета Мухамед Бехар који је имао надимак Малек Шуарје што значи „краљ песника". Додавањем наставака на именицу бехар настала су персијска презимена Бехарјан, Бехарзаде и Бехарпур.

У исламском свету постоји женско име Рабија. Арапског је порекла и значи пролеће. Присутно је у готово свим арапским срединама. Преко ислама су се имена Бехар и Рабија раширила по читавом муслиманском свету. Јављају се и код Муслимана јужнословенског порекла у Босни и Херцеговини и међу Албанцима – муслиманима на Косову и Метохији. Женско име Бехар у нашој средини изговара се као Бехара. Од имена Рабија изведена су два имена одмила – Раба и Рапка. Осим њих, ређе се сусреће и надимак Бија. Код Албанаца – муслиманска имена Рабија и Бехар су веома честа.

ЖИВОТИЊЕ И РЕКЛАМА

ДА ЛИ ТИГАР ПЕРЕ ЗУБЕ?

На почетку нашег века животиње су биле највећи ривали лепим девојкама и насмејаним бебама барем по мишљењу тадашњих маркетиншких „вукова"...

Ко још није чуо за чувену куцу која предано слуша музику, њушкице окренуте у трубу старинског грамофона, те широм света прослављена реклама за „His master's voice", плоче компаније „ЕМИ"? Деценијама су остали на врху популарности, а псић по имену Нипер постао је легенда. Дизајнер те, свакако најпознатије „животињске" рекламе, Франсис Баро (1856–1924) узео је за модел сопственог кућног љубимца, а знак се први пут појавио 1917. године.

Ово ипак није био ни први, а поготово не једини случај да се на рекламама појављују животиње. Продефиловали су представници најразличитијих врста: пси и мачке, медведи, делфини, гуске, лавови и тигрови, орлови, па чак и пауци! Како се и види на старинским плакатама које смо одабрали, само стил цртежа одаје да потичу из двадесетих година нашег века, а поруке – па зар не личе на данашње?

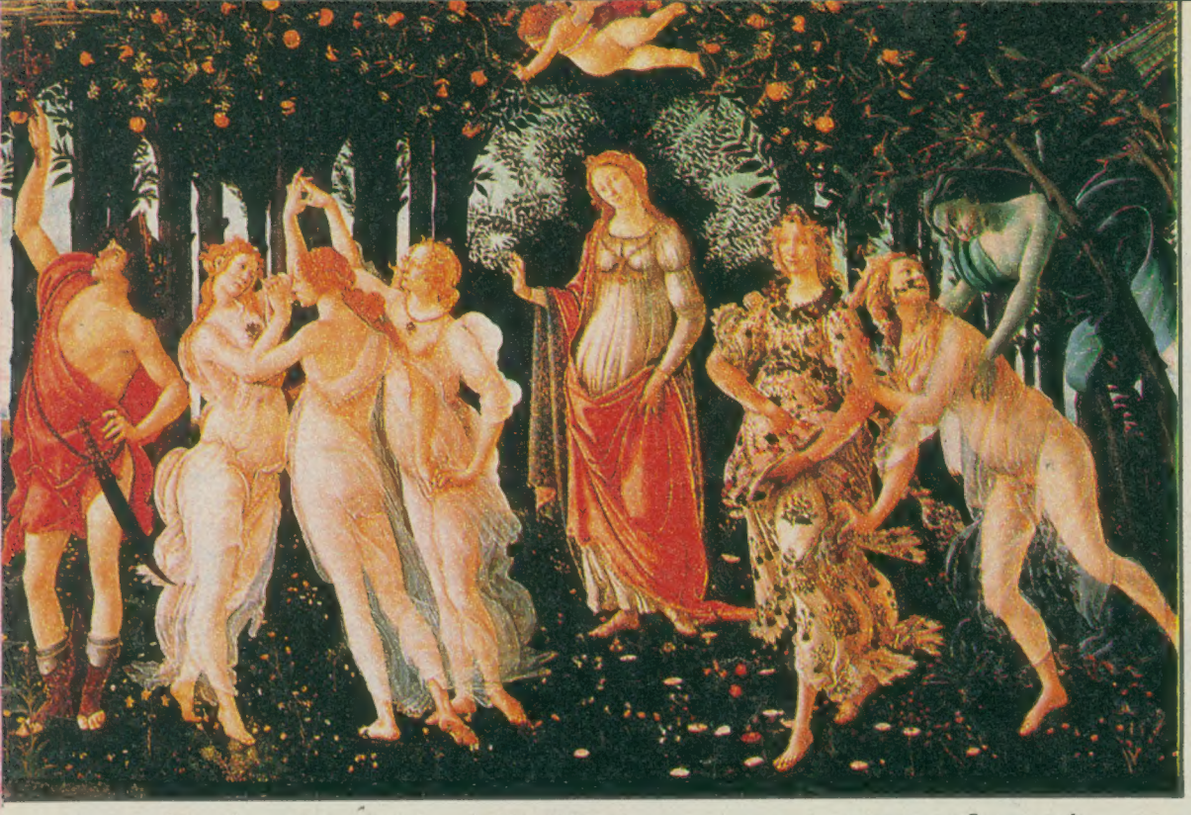

мана јављају се имена Рабија и Рабиша, као варијанте имена Рабија.

Албанци имају и своја изворна имена која подсећају на пролеће. Оба су женска и оба сложенице. Именица пранвера значи пролеће и узета је за лично име Пранвера. У буквалном преводу на наш језик значи „близу лета". Име Мајлинда састављено је од две речи: мај – мај и линда –рођена, дакле: „она која је рођена у месецу мају". Мајлинда је новије албанско женско име, а Маја је његова уобичајена скраћеница.

Код Јевреја се, опет, јављају и мушка и женска лична имена у којима је садржана реч пролеће. Авив је мушко име и у преводу на српски значи „пролећни". Оба су веома популарна код Јевреја, поготово код млађих генерација, међутим, нема их и код других народа, попут многих јеврејских мушких и женских календарских имена (Адам, Давид, Ана, Ева...).

Ленд = Таваси = Чун

Пролеће је присутно и у називима јеврејских градова, брда, река... На најлепше годишње доба подсећа и име некадашње израелске престонице Тел Авива. Име овог града чине две хебрејске речи: тел – брег, узвишење и авив – пролећни. Према томе, у преводу на наш језик Тел Авив значи „пролећни брег". Овај град је важан привредни и културни центар Израела. Основан је 1909. године.

Занимљиво је да се пролеће не јавља у немачким, енглеским и мађарским личним именима, али је зато присутно у њиховим презименима.

У немачком језику за пролеће постоје два назива –фрилинг и ленц. Реч фрилинг користи се у свакодневном говору, док се израз ленц углавном употребљава у песничком изражавању. Обе ове речи истовремено се јављају и као немачка презимена – Фрилинг и Ленц. Ленц је чешће, а имају га, на пример, и савремени немачки књижевници Зигфрид и Херман Ленц. Осим код Немаца, презиме Фрилинг заступљено је и међу немачким Јеврејима који живе у Америци.

Енглеска реч спринг, која значи пролеће, чини сама за себе енглеско презиме Спринг, а налази се и у сложеним енглеским презименима Спрингфорд (пролећна тврђава), Српингфилд (пролећно поље) и Спрингејт (пролећна капија).

Од мађарске речи тавас (пролеће) изведен је придев таваси (пролећни) али постоји и презиме Таваси.

У Кини се пролећу поклања велика пажња. За њега су везани многи народни обичаји, веровања, лична имена... Два најважнија пролећна обичаја у Кини су: чун њу (пролећни празник краве) и чин мин (празник чистоће и јасности). И код Кинеза постоји пролеће као лично име –Чун. Може бити и мушко и женско, мада је женско чешће. Поред њега, постоји још и Чун Хуа – женско лично име – значи: пролећно цвеће. Врло је омиљено у народу.

Трифун Павловић

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Света књига Куран

Желео бих нешто више да ми кажеш о Курану, као и колико има истине у томе да је пророк Мухамед (творац Курана) био неписмен.

Ф. ТОПИЋ
К. Митровица

Куран (Коран) или на арапском „оно што се мора читати", главна је књига у муслиманским школама и на њој су засновани муслимански закони и начин живота а, наравно, и религија мухамеданаца, следбеника пророка Мухамеда (око 570–632).

Света књига муслимана настала је када је пророк Мухамед, иначе неписмен, визије које му је пренео арханђел Гаврило диктирао у перо својим пријатељима. Ове речи исписане су на комадима коже, осушеном палмином лишћу, избељеним овчијим лопатицама и свему што је било погодно за писање.

По пророковој смрти калиф Абу Бакр (573–634) сазвао је све оне који су чули Мухамеда да му помогну да напише аутентични Куран. Све остале варијанте које су у међувремену настале препричавањем уништене су. Куран је написан у римованој прози и подељен је на 114 сура или поглавља и свако почиње са „У име Бога (Алаха), милостивог, свесећајног...". Иначе, садржи историју, митове, пророчанства и моралне одредбе и законе.

У Курану историјске приче говоре о личностима из Старог завета и многи закони не разликују се од јеврејских и хришћанских. Мојсије, Исус и Мухамед проглашени су у Курану за највеће пророке, а према Библији је исказано велико поштовање и свим муслиманима наложено да се према народима из „те књиге" (Јеврејима и хришћанима) опходе са поштовањем.

У Курану се помиње и Судњи дан када ће сви бити награђени или кажњени за своја дела. Постоји само један Бог (Алах) и потчињавање њему највећа је врлина. Зато се мора молити пет пута на дан, окренут према Меки, светилишту свих муслимана. Свети закон муслимана је да, ако то могу себи да приуште, бар једном у животу оду у свети град Меку (Саудијска Арабија). То се зове одлазак на хаџилук после чега се стиче право да се свом имену дода оно „хаџи".

Јапански специјалитет

Чији је специјалитет пресна риба и како је могуће да се она тако користи за исхрану?

КАТАРИНА
Сопот

За многе народе необично је да се риба, или други улов из мора, користи пресна за исхрану, али код Јапанаца је то уобичајено и они то сматрају изузетним специјалитетом. Пресна риба служи се са сосом од соје и хреном, било као сашими (исечена на танке режњеве), или као суши (танки листићи на врху малих купица пиринча куваног са вином од пиринча, сирћетом и шећером). Осим рибе, Јапанци једу пресне и друге плодове мора као што су: нори (једна врста морске траве која је сушена и пресована на танке листиће и често се једе са пиринчем) и камабоко (тврди желатин млевене рибе).

„ЗАБАВНИКОВ" КВИЗ

(решења)

1. Торбарима (Marsupialia). Младунци се рађају пре него што су потпуно развијени (дуги једва 3 cm) и настављају да расту у једној торби на мајчином трбуху.

2. Киви. Велика је отприлике као кокошка, са закржљалим крилима и репом, прекривена перјем које подсећа на длаке.

3. Ему. Птица слична ној, висока до 1,7 метара, има закржљала крила и снажне ноге прилагођене трчању.

4. Маори, један од полинезијских народа; доселили су се на Нови Зеланд око 1350. године.

Сумерски „коверат"

Знам да је до уназад сто година порука или писмо било на једном папиру који се савијао и печатио. Онда је измишљен коверат у који се стављало писмо, па је тако и данас. Мене занима ко је пронашао коверат.

ГОРАН СОВИЉ
Панчево

Коверат, изненадићеш се, није изум новијег доба. Напротив, измислили су га Сумери, стари народ који је живео на територији јужног Ирака. Доказ за ово налази се у Багдадском музеју. Култура Сумера у том далеком, древном времену била је заиста задивљујућа. Нађени су бројни трагови и остаци те старе развијене културе. У Багдадском музеју, поред накита, оружја и оруђа, очувани су и трагови клинастог писма којим су се служили Сумери.

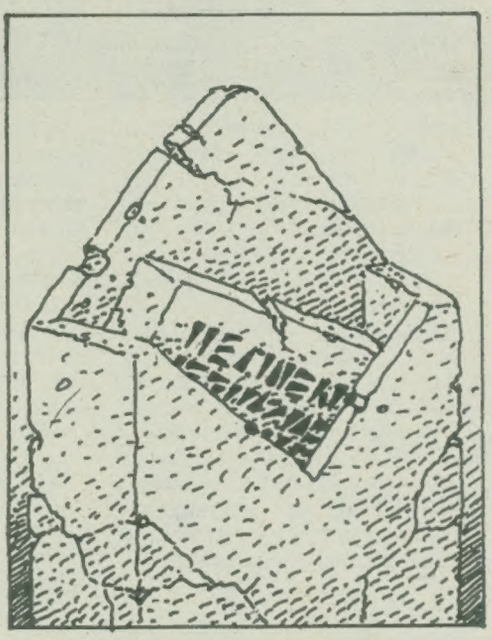

Како би сачували тајност садржине писма, они су користили „коверат", дошуше, нарочите израде. Писмо би посебним заоштреним штапићима написали на влажним глиненим плочицама клинастим писмом. Ова плочица сушила би се на сунцу, а онда би је облепили свежом глином, исписали адресу на површини и наново сушили. Прималац би добијено писмо пажљиво разбио, „омот", односно „коверат", би се распао и писмо је могло да се прочита. Као што се види, начин заштите тајности писма био је исти.

Страх од сиде

Имамо 16 година и сматрамо да наш страх да се заразимо вирусом сиде није безразложан. Помогао би и нама и многима ако би написао нешто опширније о овој болести.

Р. и Б.
Ниш

О овој куги 20. века много се пише и то с разлогом. Писаћемо и ми јер дужни смо то нашим младим читаоцима од којих неки улазе у године када могу да се суоче са овом опаком болешћу.

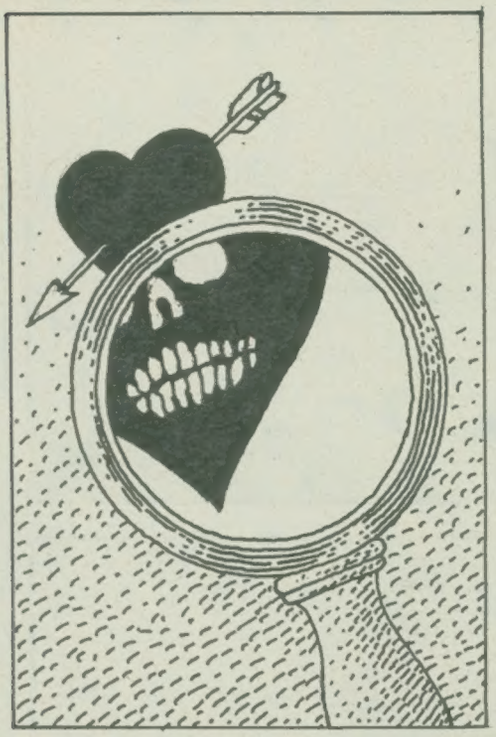

Меморија од 35 гигабајта

Која је светска фирма најпознатија по уштеди простора код производње рачунара? У питању је опклада.

ИГОР и НЕША
Београд

Позната британска фирма за производњу рачунара ICL има нове дискове с модулима од 5, 10, 15 и 20 милијарди бајтова (GB). Ови дискови омогућавају да се на квадратни метар смести капацитет меморије од 35 гигабајта, што је велика уштеда у простору. За везе се користе и оптички каблови, а клима-уређаји нису потребни. Према ранијим моделима тих капацитета, поузданост се побољшава за шест пута, док се утрошак струје умањује за читавих 70 одсто.

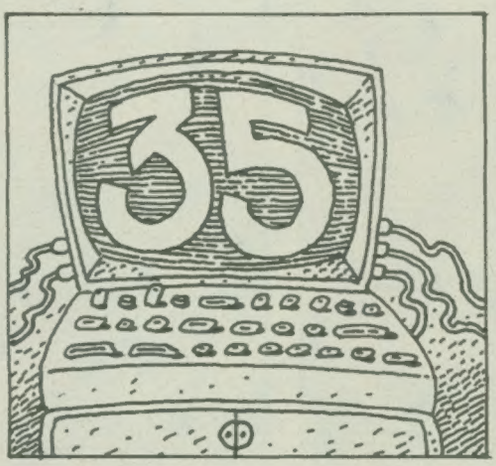

Вирусом сиде не може се тако лако заразити као, на пример, вирусом грипа пошто се ова болест преноси путем крви када продре кроз раницу на неком делу слузокоже, најчешће приликом полног односа. Вирус сиде напада првенствено такозване Т-ћелије, неопходне за одбрамбени систем организма. Последица је слабљење имунолошког (одбрамбеног) система када организам није више у стању да се бори против изазивача других болести. Тако често смрт не изазива вирус HIV, узрочник сиде, већ друге заразне болести.

Најбоља одбрана од ове болести јесте предострожност јер јасних симптома који би указивали на то да је неко заражен сидом нема, то може показати само преглед крви.

Владимир Марић, Сплитска 66/2, 88000 Мостар – сакупља постере Мајкла Џексона.

Матеја Цејолоб, Пристава 15а, 62282 Циркулане – 13 година, сакупља постере и марке.

Младен Татаревић, М. Тита 92, 18420 Бланце – 14 година, сакупља постере, воли музику и спорт, навија за Црвену звезду.

Ивана Стошић, III булевар 154/23, 11070 Нови Београд – 13 година, воли музику, филм и све што воле млади.

Јелена Вукичевић, Пут бачкопаланачког одреда 19, 21000 Нови Сад – 12 година, воли музику.

Љиљана Васовић, Радоша Бојовића, 31230 Ариље – 14 година, воли спорт, сакупља украсне гумице, писма, налепнице и постере.

Наташа Драгосавац, Здравка Челара 57, 23312 Банатско Велико Село – 12 година, воли музику и дружење.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Џејсон Пристли, аерометар, Еак, кистари, оштро, Столац, Каран, Атина, афере, а, ливати, ез, бар, Еко, искривити, ка, н, при, с, напред, Анастас, наставак, дола, Ито, аконитин, ронити, т.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2106

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Граси

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 480,00 динара, тромесечна 1.440,00 динара, полугодишња 2.880,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, CH – 5034 SUHR, Bernstr- West 64, Schweiz. Тел. 310470 и 71, на КОНТО: FAX 310472
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Baahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана реч, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

WALT DISNEY
МИКИ
САОБРА-ЋАЈНИ ЗНАЦИ
ПУТАР
ВРУУМ!
РАЛОВИ НА ПУТУ
ПУТАР
САОБРА-ЋАЈНИ ЗНАЦИ
КЛАНГ!
ПАЖЊА ОДРОН КАМЕНА
5-19
© 1991 The Walt Disney Company
All Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate